

interkom

ČS FANDOM

informační
servis
fandomu
5/2006

Ceny Akademie SF, F a hororu za rok 2005

Nejlepší SF

Dan Simmons: Ílion (Laser-books)

Nejlepší fantasy

Andrzej Sapkowski: Boží bojovníci (Leonardo)

Nejlepší horor

Clive Barker: Čtvrtá kniha krve (Laser-books)

Nejlepší časopis

Pevnost

Cena za dlouholetou práci pro SF

Ivan Adamovič

Nejlepší neangloamerický překlad

Andrzej Sapkowski: Boží bojovníci (Leonardo)

Nejlepší teoretický text

Vadim Horák: Jules Verne v nakladatelství Jos. R. Vilímek (Thyrusus)

Nejlepší původní česká nebo slovenská kniha

Juraj Červenák: Černokněžník 2 a 3 (Wales)

Nejlepší nakladatelství

Triton

Nejlepší (domácí) výtvarník

Jan Patrik Krásný

Počín roku / zvláštní cena

Martin Šust za Trochu divné kusy

Nejlepší editor/redaktor

Martin Šust

Nejlepší překladatel

Petr Kotrle

Nejlepší překladová povídková sbírka

Robert Sheckley: Bláznivý vesmír (Albatros)

Nejlepší antologie

Trochu divné kusy (sest. Martin Šust) (Laser-books)

Kniha roku

Dan Simmons: Ílion (Laser-books)

Richard Podaný a Zdeněk Rampas

OBSAH

Ceny Akademie SF, F a hororu	1	Cena Fantázie 2006	14
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	Kloktat dehet - Topol Jáchym	15
Hvězdný bulvár	3	Rudý posuv	16
Eroticon? Co k tomu tak říct?	7	Architektúra Draculu	17
Přeci nepojedu do Chotěboře...	8	Vesmírne grotesky	19
Stále se hledají autoři a autorky	8	Časem s vědou	20
Předávání cen Akademie SFFH	9	Rozloučení s velkým spisovatelem	21
Nejkrásnější české knihy	10	V jako Vendeta	22
NEHVĚZDNÝ NEBULVÁR	11	DOGMA	22
J. Gregory Keyes: Věk nerozumu	12	Vidět Maškarádu	23
Z deníku BB	14	Slovník symbolů	24

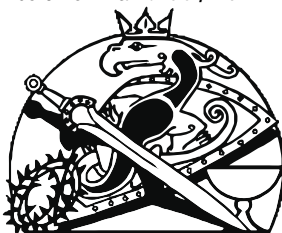
Čtenářův průvodce po Interkomu

Pozornější čtenář si již v minulém IK mohl za recenzemi Jirky Popiolka povšimnout nenápadného *Převzato z FantasyPlanet*. Skutečně se stalo, že i zde se v poslední době objevuje řada příspěvků, hlavně recenzí, které by neměly být zapomenuty. Nevím, zda je to zásluhou Ondřeje Jireše, či prostým faktem lidské povahy, totiž že ani ti největší duchové nejsou zcela imunní proti démonu maximální sledovanosti, proti tomu píplmetru v podobě počtu přístupu na jejich příspěvek. Rubem této pochybné slávy pak je, že se v diskusi za článkem mají možnost dovědět, jací že mentální obři je to vlastně čtou.

To by jako úvod stačilo a nyní k vlastnímu jádru sdělení, kterým chci na našich stránkách přivítat nového spolupracovníka Jana „Regise“ Havliše, s jehož recenzemi, se jak doufám, budeme setkávat co nejčastěji. Více o něm na ikarie.cz/who.

Parcon – Taurcon

je za dveřmi, opět kousek od Prahy, doufám, že to rozhoupe některé dinosaury, aby se do Neratovic nejen vydali, ale také se zapojili do vytváření programu. Více na straně 24.

Zemřeli Vadim Horák a Nad'a Rafflová

Při zajišťování účasti nominovaných na Akademii SFFH jsme se na konci dubna dověděli smutnou zprávu, že letos v lednu zemřel ve věku devětácti let autor pozoruhodné knihy **Jules Verne v nakladatelství Jos. R. Vilímek** (a jistě i mnoha dalších, které ještě ke své škodě neznáme) Vadim Horák.

Zhruba v té době jsem dostal i tento mail:

Dozvěděl jsem a chtěl bych Vás informovat o tom, že tento týden po těžké nemoci zemřela Nad'a Obádalová, roz. Bubeníčková, arabistka a překladatelka science fiction (velkou část překladů podepisovala Nad'a Rafflová).

Vzpomeňte se mnou.

Jaroslav Olša, jr.

ČS Fandom

Na straně 8 najdete první vážný ohlas na Poradu v Březové, zápis až v příštím :) čísle. Další, spíše žertovné ohlasy, ještě na této straně (dole). **Zdeněk Rampas**

interkom

INFORMAČNÍ SERVIS ČESKOSLOVENSKÉHO FANDOMU

číslo 5/2006 (228)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6,
161 00 Praha 6, ČR

tel.: pozor změna, sloučen s faxem
v prac. době +420 224 239 645
tel., fax: +420 233 313 093
e-mail: ram@apro.cz
<http://ikarie.cz/interkom>
<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Redakční kruh:

Richard Klíčnick
S korekturami pomohla Michaela a Jan Vaněk jr.

Autoři tohoto čísla:

Libuše Čermáková, Filip Gotfrid,
Jan „Regis“ Havliš, Ondřej Herec,
František Houdek, Richard Klíčnick,
Marvin, Pagi, Roman Paulík, Lukáš
„Fajl“ Pecha, Jiří Popiolek, Zdeněk
Rampas, Lenka Cellindra
Weingartová, Darth Zira

Sponzoři tohoto čísla

Jirka Doležal

Vychází nepravidelně.
Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 21. 5. 2006

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze
© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto/cintát měsíce

Takže, kam kráčíš, česká scéno?

Soudě dle knihy „2006: Česká sci-fi“ kráčíš vstříct světlé budoucnosti a kdoví, časem možná i k většímu a širšímu uznání ostatní veřejnosti.

Pavel Vinický

na závěr svého Tipu Ikarie

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ Brno, ▲ jinde

■ **1. dubna** se u A+A uskutečnila pudingová party, která vznikla jako průsečík přebytku pudingů u hostitelů a převisem poptávky u účastníků (prostě jsme zjistili, že jsme už dlouho neměli puding). Vstupné byl litr mléka. Pochopitelně nezůstalo jen u fádni žluté barvy vanilkového pudingu, a tak vznikla i verze zelená a azurově modrá. Vrcholem byl dort s vrstvou ovoce a piškotů s různými likéry z místních bohatých zásob, pudingem a želé. Naopak experiment s kofolovým pudingem se podařil jen po stránce estetické. Mezitím jsme si zahráli Transeuropu, vyrobili jednoho jahodového klátla a nakonec jsme si pustili k tématu kuchařskou show s posádkou Červeného trpaslíka a Futuramu – díl o Star Treku, plus pár filmových upoutávek.

Marvin

● **3. dubna** v Krakatitu: Filip se uzdravil (teď jej jen musím ještě motivovat, aby včas odevzdal Dogma), Jitka přišla přímo z nějakého pokusu o pohovor, skuhrala na lodičky, ale jinak jí to moc slušelo. I Honza Vaněk jr. je již fit, takže se sešla prakticky celá obvyklá sestava.

Staso Juháňák poslal Filipovi vzácný výtisk Valhaly s nako nec nerealizovanou obálkou (originál jsem koupil pro SF muzeum a až Franta Novotný dopíše třetí díl, uspořádám výstavu všech obálek Valhaly). Předal jsem knihu se svými obvyklými řečmi, že je to odměna za projevenou velkorysost, u knihkupce tak nezvyklou, a u zrzavého tím spíše, ale Filipovi jsem tím radost zkrátit nedokázal :-).

● **4. dubna** zrušil Netopejř své korejské auto, zařekl se, že již žádné napodobeniny a příště že si koupí japonské a bez automatiky.

Odpoledne mě v SF archivu navštívil Milan Pohl (mám dojem, že v Ikarii občas vycházejí jeho recenze), nenápadný a neorganizovaný fanoušek, který se objeví tak na udílení cen Akademie SF. Nyní jako bakalářskou práci píše o prvních rocích Ikarie a o podmínkách jejího vzniku.

● **5. dubna** v Krakatitu Jarek Kopeček s Madlou pokračují v cyklu přednášek o své cestě po Barmě (která se už dnes jmenuje asi nějak jinak). Měl jsem tam schůzku s Ivanem Kmínkem, který nemůže přestat pracovat ani po 18.00 a hned nabídl přítomným cestovatelům psát pro Výběr, pak se objevil Jirka Kulhánek, čekal na Hartaga, aby mu předal k poslední kontrole před vydáním asi nejočekávanější SF poslední dekády, samozřejmě mám na mysli *Stroncium*.

Když se objevil, přibyl do Krakru ještě SF klub Islington, ani nevím, jestli Lenka a Flad tušili, kdo jim to sedí za zády.

■ **6. dubna** byl jediný den, kdy v rámci Febiofestu dávali v Brně Producenty. Neznám původní verzi, tahle byla pěkně praštěná, určitě poněkud nevyrovnaná, ovšem místy velmi zábavná a politicky nekorektní (muzikál o Hitlerovi, na to musíte být žid, aby vám to prošlo).

Marvin

● **6. dubna** se v Krakatitu objevil zástupce nově vzniklého (hráčského) SF klubu Maelström Marek Jakub, s Jolanou dohadují předání materiálů na Eurocon, Pavel Weigel mi referoval o své účasti na pohřbu Stanislawa Lema, Jarek Mostecký potřeboval poradit se svým vzpurným PC, obávám se ale, že jsem mu moc nepomohl. Pak jsme ještě s Netopejřem a Zdeňkem Rosenbaumem decentně dooslavili mé jubileum.

● **7. dubna** slavíme Velikonoce u Čermákových, Jolana bude totiž příští víkend se Šimonem zastupovat ČS fandom na Euroconu v Kyjevě a Dáreček bude trávit tento zvláště na Slovensku důležitý svátek v kruhu rodiny ve své rodné zemi.

● **8. dubna** Honza Vaněk jr. se mi v mailu obmyslně zmínil, že tuto sobotu pořádá Zdeňk Lukeš výpravu za letištní architekturu. Já se naopak neprozřetelně prokecl před Michaelou a už jsem šlapal jarní procházku od nás k terminálu Jih (Staré letiště) a potom (s výkladem), příšernou industriální krajinou až k terminálu Sever. Alespoň jsem měl po čase příležitost nerušeně promluvit s Honzou.

● **9. dubna** se u mě zastavil náš sponzor Jirka Doležal, bojuje se smazanými soubory. Snad jsem mu trochu pomohl.

● **10. dubna** v RUR zjišťujeme, že se nějaký čas nevidíme, neb se blíží Velikonoční pondělí.

● **12. dubna** středa, můj plán byl jasný, ve 3/4 na 5 se zastavit u Netopejra, pak setrvat chvíli u Jitiny stolní společnosti v Krakatitu, tam se sejít s Ivanem Kmínkem, pak deset minut před šestou odevzdat na I. P. Pavlova korektury a v šest být u doktorky ve Vocolově ulici.

Příběhnu do prodejny (už se nejmenuje Krakatit, ale Netopejř, dodavatelé odmítali zásobovat podnik toho jména :-), ale Karel už tam nebyl, jdu do kavárny Krakatit v patře a na mížiči je cedulička, že dnes jen do 16.00, nicméně Jita a ostatní na mě (za mými zády, jinak by si to nedovolili) koukali zle, že jsem je nevaroval. Raději jsem zavola Ivanovi, že se sejdem jindy, a vydal se na Slinták, sazeč přišel pozdě, no spíš já tam byl o hodně dřív, ale vyjde to nastejno, protože na řadu u doktorky jsem se dostal až v půl sedmé.

■ **12. dubna** byl pro změnu jediný den, kdy dávali ve Špalku loutkový film Strings. Nápad se světem loutek, kde jsou provázky vedoucí do mystické výše součástí života, byl velmi dobrý, stejně jako práce s ním. Také vizuálně to bylo působivé, i když jako celek trochu seversky chladné.

Marvin

● **13. dubna** jsem málem přičinil komentář k článku na Sardenu, nadzvedl mě Pechy, když v článku o Ikarii, chválil povídku Kapkouni. Napsal jsem mu, že to je jako na Parconu do megafonu křičel: Podívejte se na člověka, který nečetl nic staršího deseti let.

Milý Pechy, takhle se psalo před čtyřiceti a víc roky, chápu, že tím musí začínající autor projít, a nebylo od věci, když to Kajdošovi, Koenigsmarkovi, Součkovi či Šavrdovi někdo vydal, tehdy to bylo u nás nové a pro neznalé západní klasiky i pře-

kvapivé, ale snad jsme za tu dobu proboha alespoň kousek pokročili. Když někdo řekne, že redakce, kde ještě dnes vychází takové věci, je banda intelektuálních lenochů bez špetky úsduku, tak jí ještě lichoť.

Pak mě v rachotě navštívil Honza Hlavička, ne že by mě povzbudil, emanoval takovou vlnu beznaděje, že by se to snad dalo nějak energeticky využít, a byl by to (v jeho případě dokonce) obnovitelný zdroj. Donesl mi výstik *Kulturních dějin novověku* od Egona Friedella, nevím, jestli těch mých pár matematických konzultací ohledně v knize použitých matematických příměrů bylo hodno takové odměny, ale Honza pravil, že je to i za dohazení zakázky. O té ještě nedávno říkal, že jej stála víc jak rok života, a nevěřil, že kniha kdy vyjde. Ale jak jsem pravil, vydání jej nijak nerozveselilo, teď se obává, že se neprodá.

Večer bylo v Krakatitu něco jinak, děvčata elegantnější, chlupci umytější a učešanejší a vůbec jich všech bylo nějak víc. V sedačce před barem nepřehlédnutelný Honza Kantůrek, Vlasta Talaš, Dana Krejčová, Martin Macáček a Pratchettův agent Colin Smythe.

Jen Richard Klíčnik, se kterým zde mám schůzku, nikde. Až později jsem zjistil, že všichni jdou do divadla v Dlouhé, a mě nepozvali, banda nevděčná.

● 14. dubna jsem zaběhl do RUR, abych předem dohnal Velikonoční dluh, donesl Filipovi nový Interkom, ať jej má jednou jako první.

■ 15. dubna stanovil Závíš jako datum, kdy se koná Dojžd'ácon. Tradičně jsme se složili i na kolektivní whisky – cenově velmi přístupný Mortlach (1990 – 2005, Sherry Cask, The Coopers Choice). Pochopitelně nezůstalo jen u něj, jen čistě sladových bylo kolem sedmi. Z dalších nápojů nelze nezmínit kvalitní řecké víno ze Salimy. Stejně tak zde bylo množství pochutin, dokonce i jedovatě zelené tortilové chipsy byly vcelku chutné, což se nedalo říct o okurkovo-mátovém dipu. Hostů bylo tentokrát schválně o něco méně, takže si i všichni mohli sednout. Díky tomu se pohodlně konverzovalo, konzumovalo a kontemplovalo.

■ 16. dubna jsme šli opět na Život Briana, pozorní čtenáři bulváru si mohou spočítat, kolikrát jsme toto filmové představení už navštívili (típl bych si tak desetkrát).

■ 17. dubna jsme neměli ještě kina dost a navíc kvůli večerke byla Doba ledová 2 jasná volba. Vlastně to nebylo horší než jednička a veverka měla zaslouženě o něco větší prostor, dokonce byla vtažena do děje, ovšem už tu právě chybělo nějaké větší překvapení, většina aktérů už byla známá a děj byl celkem lineární. Jen menší děti budou mít z dvojice zubatých vodních příšer asi trauma. Jinak to ovšem neurazilo. **Marvin**

■ 19. dubna máme třídní schůzka, takže jsem si musel odříci středečníky Jity Splítkové.

■ 21. dubna proběhla další z řady pravidelných ochutnávek whisky pořádaných Whisky shopem, místo konání se přesunulo na Zelný trh, do foyeru Moravského zemského muzea. Ochutnávala se tentokrát whisky z ostrovů (konkrétně ostrovy Mull, Orkney, Jura a Arran): 1) Tobermory, 10 y.o., originální plnění, 40%, 2) Highland Park 12 y.o., originální plnění, 40% 3) Isle Of Jura, 16 y.o., originální plnění, 40% 4) Arran, Cognack Cask, originální plnění, 58,2%. Před každým vzorkem byli přítomni seznámeni s historií ostrova a jeho palírny. Účastníků bylo o něco méně než obvykle, kolem dvaceti. V průběhu ochutnávky došlo k historické události, Závíš ochutnal 200. single malt skotskou, což jsme ocenili potleskem a vzápětí zazněl i hláhol zvonů z nedalekého Petrova. Po oficiální části se většina účastníků ještě přesunula na neoficiální část do Whisky shopu, kde je čekala Enigma (výborná 12letá Bowmore). **Marvin**

Jarní porada

● 21. dubna vyrážíme na Jarní poradu do Březové. Bidlo dokonce bez techničáku a s existenční zkouškou na krku, nicméně slibil dovézt na poradu Syndrid a Islington a své slovo dodržel.

Franta Monhart mi přidelil presidentské apartmá sice se strašně tvrdými matracemi, ale zcela chrápalů prostě, tak snad přežiju.

● 22. dubna hlavní jednací den, hbitě jsme odhlasovali, co bylo třeba, udělili ceny, těm, kteří si to nejvíce zasloužili (to skoro všichni nominovaní, ale někteří byli tak trochu víc na řadě), vyslechli zprávu o Euroconu v Kyjevě a byl čas na (výborný) oběd.

Následoval návrh Vaška Pravdy nebo LPN na pořádání Podzimní porady společně s Avalconem speciál. Zpočátku to vypadalo, že to bude tak půl na půl a Rada se obávala, aby nedošlo k bojovnému hlasování a naštvaní poloviny delegátů, ale čím déle Vašek mluvil, tím více fanoušků bylo proti, a závěr byl již celkem jednoznačný.

Potom následovala neformální oslava stovky, které jsme se spolu s Pagim minulý měsíc dožili. Dostali jsme s Pagim spoustu darů, abych vás neznudil či nepřivedl k závisti, zmíním se jen o dinosaurech od Franty Moravce, demižónu medoviny od Lucase a Peti Pavelka (ten přijel jen na sobotně odpolední a noční program) a o výborné pomazánce od Lenky Turečkové.

Doufám, že sobotní odpoledne bylo pro všechny dostatečnou odměnou za to únavné jednací dopoledne a za mnohdy dost dlouhou cestu na Poradu a zpět. Já si to tedy užil parádně.

Večer, po karetním turnaji, jsem ještě několika nejodvážnějším tlumočil svou přednášku pro Eroticon, kdo ještě nechtěl spát, pak za chvíli padal do postele v mdlobách.

■ **24. dubna** se šlo do kina na V jako Vendeta. Mám z filmu spíše smíšené pocity, aktualizace mi nevadila, ale totalita byla poněkud kabaretní a její zobrazení naivní a povrchní, přitom příběh sám byl celkem jednoduchý, takže prostor pro vytváření atmosféry zde byl.

Marvin

● **24. dubna** mi přišel nový Marduk, fenomenální feminní fanzin, to jsem ale zjistil až po návratu z RUR, kde jsem spolu s Jiřinou Vorlovou referoval o Jarní poradě v Březové. Jitka štědře rozlévala Jelcina – zelené jablko, jen Máše, která jako my čekala na Tiri, nedala. Když jsem se doklátíl domů, moc jsem toho pro SF ani fandom už neudělal :-).

● **25. dubna** jsem navštívil Danielu Kovářovou, připomněla mi, že bychom v prostorách CAK mohli pořádat nějaké akce, ale není to tam úplně levné, takže jen nějaké opravdu reprezentativní, třeba až se Akademie SF zmůže a stane se opravdu prestižní záležitostí. To by ale vydavatelé nesměli být ve své velké většině tak chudí nebo takoví škrti (nebo obojí).

Na večer nás Egon Čierny sezval na veřejnosti přístupnou schůzku KJV. V pozvánce stálo: Přednáší předseda Klubu Julie Vernea Jan Kantůrek na téma Sci-fi a fantasy jako druh dobrodružné literatury. Egon se zřejmě obával, že se nevejdeme, a opět uvedl špatnou adresu, aby o účastnících rozhodl přírodní výběr. Ten docela zapracoval, ale trochu jinak, když onemocněla Jana Jůzlová (doufám, že ji dnes píšu správně) a Richard Klíčnický dal přednost svým proutnickým aktivitám (to košíkářství je stále populárnější).

Honzova přednáška byla velmi osobní, dověděli jsme se, jak a kdy se dostal k tomu kterému čtivu, zkrátka dokonalá ukázka takzvané malé osobní literární historie, doprovázená četbou úryvků v nezaměnitelném Honzově podání.

Byla to přednáška která (nejen svou délkou) překonala i pověstného Lukáše Doubravu.

V diskusi na závěr jsem se dověděl, jakouže rozhlasovou dramaturgií jsem to poslouchával vpozdvečer před Mikrofórem F. R. Čecha. Byl to román Černá růže od T. Costaina a jak Egon, tak i Honza jej mají ve svých tajemných knihovnách.

● **26. dubna** od rána zjišťuji, kdo bude na Akademii a kdo ne. Ondřej Muller samozřejmě ne, zase nějaký neodložitelný obchodní oběd...

Odpoledne pro knihy do Krakatitu a pak domů, Michaela má narozeniny. Mnoho nechybělo a přišel jsem včas :-).

● **27. dubna** časně ráno schůzka vedení Akademie SF s Evou Aichmajerovou. Usmlouval jsem čas na půl desátou, ona sama byla ochotná přijít v osm. Brrr. Sešli jsme se v Emporiu u Anděla, džus, co jsem si tam dal, budu splácet ještě v důchodu, když se nám podařilo utišíť Richarda Klíčnického a jeho exkurz na naši poetickou scénu, rozdal Richard Podaný návrh scénáře a udělali jsme si hrubý odhad účasti. Martin Šust zajistil přítomnost Ďura Černenáka, já musím ještě upomenout JWP a Jana Patrika Krásného. Vybrali jsme náhradníka za Ondřeje Mullera, který se mi omluvil s tím, že mu ty obchodní obědy jednou zkazí žaludek, jedinou neznámou zůstala účast Jaroslava Velinského.

Pak Eva rozlila něco svého oblíbeného (asi jahodového) koktejlu, Richard se začal shánět po ubrousku, že by jí zbalvil

několika koktejlových kapek na hrudi, ale než se k tomu dostal, pomohla si k jeho velké lítosti sama :-)

Večer jsem v Krakatitu po dlouhé době viděl Gudrun, zdá se že je zase v Čechách, dohodli jsme se, že se musíme brzy sejít kvůli Parconu – Taurconu.

● **28. dubna** jsem v korespondenci objevil další příspěvek Libuše Čermákové z Krásné Vsi. Nejvyšší čas dát se do dalšího Internetu.

■ **29. dubna** jsme se sešli, abychom konečně sepsali ústně tradovaná pravidla k naší hře Fanové, fanouši a fanatici. Impulsem k této akci byla poptávka po naší hře na poradě SFK klubů. Sešli jsme se u Pet, která nabídla něco ze svých tenčících se zásob whisky, které mají v názvu „La“ (ty mají fanové nejraději) – Laphroaig (1/4 cask a cask strength), FinLaggan a HT přinesla MortLach. Kromě toho jsme přinesli běžnou horu pochutin, uzenin a sýrů a asi deset litrů kofoly, abysme při práci netrpěli hladu a žízní. Takto jsme se vesele cpali a konverzovali a čas plynul, až nakonec Pet sedla k PC a začala sepsovat pravidla. Pochopitelně se to neobešlo bez překřikování, sporů o výklad a několik zcela dadaistických verzí pravidel – ty poslední pak sloužily jako prostředek k topení nešťastníků, kteří se právě v ten okamžik napili a ještě se nenačili dýchat kofolu (topení v kofole je oblíbená klubová zábava). Nakonec jsme to nějak dali do hromady, což byl pro nebohou písáčku důvod k oslavě, načala tedy BruichLaddich (3D Moine Mhor). Kupodivu se nikdo neměl k tomu, abychom si hru teď zahráli, tak jsme si pustili ještě pár trailerů, poplkali a rozešli se do deště.

Marvin

Eroticon

● **29. dubna** přednáším na Eroticonu. Irisa (nedokážu hezkému děvčeti nic odmítnout, zvláště když napíše článek pro Interkom) mi vyhradila příjemný čas po obědě, jednak to mám na Prosek dost daleko, a pak bych asi jindy nedokázal překonat stařeckou pohodlnost. I tak jsme s Michaelou dorazili až čtvrt hodiny před přednáškou, Richard Klíčnický se už chystal zjišťovat, kde jsme, protože na tomto Eroticonu se **dodržoval program s nezvyklou přesností**. Ve vstupní hale jsem zahlédl Martina Corna (blíží se mu třicítka, blahopřejeme k dožití) v družném rozhovo-

Bí a Jarda Houdek se sestrou či přítelkyní

ru s Jarkem Mosteckým, Filipa, Bí a Jitku, v místnosti s barem, za kterým se činil Lucas s Marou, pak seděla početná komunita redakce a příznivců Pevnosti, Tom Němec, Martin Šust, Wojta Běhounek, na přednášce jsem zahlédl Faila s přítelkyní a Pepu Houdka se sestrou, a spoustu dalších scifistů často doprovázených samičkami zjevně lidského druhu (u mnohých mě to překvapilo: a) kde je sbalili. b) jak to, že tyto s křikem neutíkají :-).

Má přednáška měla celkem úspěch, opravdu pár fanů užstalo až do konce a našli se i zájemci o tištěnou verzi, Iriša mi pak dala tradiční erotikonovské srdce.

Následovalo udílení cen soutěže O Dryják Marti Sodergren, vítězné práce vyjdou v Tritonu, cenu vyhlášovala Petra Neomillnerová s JWP, který zastával funkci líbáčiho chlapce, pochvaloval si, že si letos pro cenu přijela jen jedna autorka (mám dojem, že mi ji nedávno v Kraku představoval Milan Petrák). Rovněž přítomný Křištof K. Kudláč letos nějak podcenil přípravu, asi ho příliš zaneprázdnuje příprava svatby, a nic nevyhrál.

Následovala přednáška Petry Alraune Neomillnerové o čarodějnicích jako erotickém symbolu a pak Ivana Kuglerová pohovořila o Netradičním sexu v neevropských kulturách. Doufám, že dostaneme podrobnější reportáž, protože já s Michaelou jsme již byli očekávání u Čermákových, kde maminka revizorky Čs. fandomu slavila narozeniny a spojila to i s oslavou Dárečkova jubilea (Luboš Záborský, donedávna Radní ČSF) a s oslavou svátku jednoho z dinosaurů teplického a pak pražského fandomu Roberta Rameše.

● **30. dubna** u Rámišových sledujeme večer pokroky malé Karolínky. Vedle toho: Martin Klíma vyličil své čerstvé zážitky z cesty po USA (přítom rozluštil všechny hlavolamy a ušetřil nás tak ostudy), Viktora, zase bez Haničky, jsem se zeptal, zda v románech o viktoriánské epoše někde narazil na zmínku o parních vibrátorech, které jsem si odnesl z přednášky Ivany Kuglerové (nenarazil :-), s Vilmoem jsem probral její sbírku Argenitových povídek pro edici PS, kterou mi Honza Vaněk jr. pomlouval s tím, že v ní vedle dobrých autorů budu publikovat i ty současné, hostitel Vladan, vedle intenzivního dolévání vybraných vín (opravdu dobrých, druhý den ráno mě nebolela hlava), nás (co nevlastní televizi nebo nečtou noviny) uvedl do souvislostí nejzavěřejších novinářských a právnických kauz, a všichni se přecpali vybranými lahůdkami. Já se ještě nevzpaatoval z opulentního pohostinství u Čermákových.

● **3. května** jsem měl den scifistických setkání, ještě ráno v metru s Cyrilem Simsou, donesl mi korektury připravované knihy Evy Hauserové, okolo poledne mi přišla vrátit knihu Sanča Fülle, popovídali jsme si o staré Číně, právě čtu Černou růži od T. R. Costaina a pak ještě v Krakatitu stolní společnost Jity Splítkové.

● **4. května** jsem nejprve zaspal památný, v tomto století neopakovatelný okamžik 01:02:03 04/05/06. Pak chvíle v pracovním procesu, pokus trochu pracovat na tomto IK a večer ve velmi mile prázdném Krakatitu.

U stolu mladších fanoušků jsem zaslechl něco o pobouření, které VP vyvolal svými insinuacemi na adresu ČS Fandomu na stránkách Avalonu. Uvažuji, zda si to mám přečíst a riskovat,

že si pokazím náladu nebo to jako obvykle ignorovat, zvítězila druhá alternativa, odposlechnuto pro tohle číslo už mám.

Ještě rozdám poslední vstupenky pořadatelům Akademie a chystám se prchnout, když se objevila Martina Pilcerová, bohužel nepřijela na Akademii, ta ji neživí (bohužel), ale na nějakou kartičkářskou megaakci v Sazka Aréně.

Nedávno oslavila třiatřicátiny a to vedle depresivního životního bilancování, ke kterému se přidala i Jolana :-), vedlo ke vzpomínání, jak dlouho se vlastně známe. Došli jsme k neuvěřitelnému počtu třinácti či čtrnácti let.

● **5. května** se dovidám, že na Mirka Dvořáka něco leze (kromě věku) a poprvé se letos nezúčastní Akademie. Nicméně zajistil výrobu certifikátů Akademie i obětavého Zdeňka „Tuneláře“ Zachodila, známého více jako Big Shamana, aby je dovezl do Prahy, a to přímo až k Pagimu. Další letos chybějící stálíci bude Jarek Mostecký, jehož jméno po deseti nominacích či vítězstvích letos poprvé chybí v tabulkách Akademie. Ale nepřijel z úplně jiných (tuším, že) rodinných důvodů.

■ **5. května** jsme měli malý odpolední trénink pétanque, odtud jsme se přesunuli na 4. ročník python reality hacku. Na náměstí Svobody byla odhalována „nová“ poštovní schránka. Hned úvodní řečník dokázal ve své deset minut trvajícím projevu hovořit velmi angažovaně, aniž by kdokoli z nezasvěcených tušil o čem to mluví. Další projevy o významu poštovních schránek už byly srozumitelnější, zvláště pokud jste uměli finsky, francouzsky nebo maďarsky (abych uvedl ty exotičtější světové jazyky). Přítomní zástupci našeho týmu Szomorů vásárnap ocenili zvláště libozvučnou maďarštinu bouřlivým erömü. Pak jsme se přesunuli do nedalekého Whisky shopu, kde jsme strávili zbytek podvečera nad skleničkou. **Marvin**

Akademie SFFH

● **6. května** proběhl na výstavišti 11. ročník Akademie SFFH, (na straně 9 o tom nepatrně podrobněji). Vše proběhlo OK, místo závěrečného soutředění u nás jsme se sešli ve Skanzenu, který zamluvila Jolana. Škoda, že Tom Jirkovský stáhl část společnosti k obchodním jednáním do Nové Legendy či kam a pak jsme se scházeli po troškách. Když jsme s Danielou Kovářovou a Richardem Podaným dorazili, našli jsme v salóнку Honzu Kantůrka, Martina Corna, Jolanu, Danu Krejčovou a Richarda Klíčnicka, a vedle si dopřávali pozdní oběd zástupci Syndridu a Islingtonu (jestipak se mi to tentokrát podařilo napsat správně?). Pak z Legendy přibyl Petr Kotrle a po něm se objevila Sanča Fülle, ta sice Akademii zaspala, ale soustředění po ní si ujit nenechala. Nakonec se nám podařilo okupovat skoro celý salonek, zvláště potom, co ještě dorazila slovenská výprava vedená Jurajem Maxonem, Martinou Pilcerovou a Ivanem Alakšou a o chvíli později Juraj Červenák s přítelkyní a ostravská delegace Jirky Pilcha a jeho syna Roberta, který pracuje jako redaktor ve Walesu.

Odpoledne a večer se vydařily v nejlepší fanouškovském duchu, nevzpomínám si, kdy jsem měl možnost si takhle dlouho a nerušeně promluvit s Jurajem či Martinou. Jistě toho využili i ostatní, kteří se vidí sotva jednou ročně na Fénixconu, a možná vznikla i nová přátelství. **Zdeněk Rampas**

Eroticon? Co k tomu tak říct? Eroticon.

Eroticon letos přilákal asi jen polovinu lidí co loni, i když jsem měl pocit, že přednášky byly o poznání kvalitnější než minulý rok. Nedá se nic dělat, třeba se dostáváme do doby, kdy se nás erotika přestává týkat. Haha.

Silver s přítelkyněmi

Možná je to pravda, protože nejsilnější zážitek jsem měl letos z fantastického hermelínu, který měli za barem. Famózní kousky. Pak až nějaká ta erotika. Workshop s kreslením aktů mne letos nějak nevzal, takže jsem se nechytil tužky, i když oba dva krásné ženské modely byly opravdu krásné. V lavicích kolem nich ale bylo vcelku pusto. Co se to sakra děje? Že by to bylo tím deštěm?

Redakční kroužek Pevnosti

Přednášky o sexu a nejen o něm

Z programu mě zaujala přednáška Martina Corna z Klubu Julese Vernea, který přednášel o ženách bojovnicích v průběhu dějin. Martin je už známý dokonalou přípravou, jeho PP prezentace byla skvělá jako vždy, jen nevím, proč místo král Jindřich říkal král Henry:-)

E. Kocourek je již — jedním slovem — okoukaný. Beru ho jako člověka, kterého baví prolézat internet a hledat různé ujetosti, ale když člověk viděl jednu jeho přednášku, zná je všechny. Nuda bohužel pokračovala i potom.

Memetika, memetika, proč se nás jenom netýká?

Zdeněk Rampas si opět přinesl zajímavé téma, ale pro málo efektů (rozuměj pro žádné) byla jeho přednáška o memech dost nestravitelná. Ukázal ale názorně, že mem pro memetiku rozhodně není dominantní a jeho infekční hodnota rozhodně není vysoká. Možná, kdyby se mu příště povedlo zkrátit úvod ze čtyřiceti pěti minut na deset, nebo kdyby se domluvil s Martinem Cornem a nechal si udělat hezké obrázky (neb nejen memy se memorují lépe, když jdou nejen po zvukové úrovni), bylo by to snesitelné i pro polonahé dívky.

K tomu měl Zdeněk Rampas letos i tu výhodu, že v celém KD Kocour bylo daleko chladněji než v přednáškovém sále! Ani to mu však nepomohlo.

Přednáška následující byla pro mne ale ještě daleko nesnesitelnější. Petra Neomilnerová povídala cosi o čarodějnicích, ale její přednes spojený s nešťastnou vadou řeči učinil z podávaných informací až druhou složku, která bohužel nestála za námahu a utrpení na nepříliš pohodlné židli.

Ivana Kuglerová

Pak už jsem se bavil skvěle

Pak naštěstí přišla Ivana Kuglerová v sexy oblečku a začala svou přednášku o netradičním sexu v neevropských kulturách. Protože čerpala z knih, které jsem jí poskytl (aniž bych je přečetl), bylo mi jasné, že to bude zábavné i bez obrázků. Bylo. Spousta neotřelých informací, dobrý přednes, aktivní publikum. Program se rozjel.

Posléze přibyla i Františka Vrbenská, která se zapojovala do Ivaniny přednášky, až plynule přešla do přednášky svojí, která byla podobně dobrá jako ta Ivanina. Jen Františka poněkud více zohledňuje cit a ženské hledisko, Ivana je zkrátka těžký pragmatik.

Má jednička,
model Drchnička rolní

Křtu almanachu erotické poezie Stělesnost, ve které jsou i Šumařovy básně, jsem se již bohužel nedočkal, ani večerního programu s koncertem, protože jsem odešel na včera zmiňované Dresden Dolls, což mi přišlo jako o fous lepší program. To zajímavé jsem stihnul. Doufám, že příští rok dorazí víc než devadesát lidí.

Šumař

Poznámka redakce:
Šumař? Co k tomu říct. Šumař.

Fajl s přítelkyní

Dopisy čtenářů

Přeci nepojedu do Chotěboře, to dá rozum?

Stále se hledají autoři a autorky

Před časem zde byl článek podobného smyslu od Honzy Kovance. Co se redakcí časopisů dotýče, situace mi není přesně známá, ale co jsem slyšela, přinejmenším *Třetí pól* je povídkami vcelku bohatě předzásoben. Ovšem výzva stále trvá, dokonce mírně nabírá na aktuálnosti, pokud jde o povídky pro Český rozhlas, konkrétně digitální stanici Leonardo a její pořad *Nula jednička - magazín o lidech, technice a technologiích*, který se vysílá každé pondělí v podvečer.

Prvotní záplava autorů a jejich děl se postupem času ztenčila v takřka vysychající pramínek několika skalních. Důvody pro to mohou být různé, těmi hlavními však asi budou tyto:

1. zneuznaní grafomani se smrtelně urazili
2. pro zavedené spisovatele není lukrativní psát krátké povídky pro rozhlas (honoráře opravdu nijak královské nejsou)
3. autoři mladí a začínající si netroufají, případně je odradilo to, že první práce, kterou poslali, byla odmítnuta, takže jsou přesvědčení o tom, že nemá smysl zkoušet to dál.

S bodem č. 1 (NAŠTĚSTÍ!) nic nenaděláme, s bodem č. 2 nejspíš taktéž (BOHUŽEL), takže zbývá jen přesvědčit začínající autory, aby vytrvali.

Zde si dovolím apelovat na administrátory literárních soutěží, aby se pokusili v této věci oslovit své „černé koně“. Kdo jiný než právě oni by mohl být schopen vytipovat nadějně začátečníky, jejichž práce by současné české fantastice neudělaly na veřejnosti ostudu.

Je však třeba uvědomit si jistá specifika psaní pro rozhlas:

Povídka musí být krátká!!! Ideální rozsah je cca 5 normostran. Pokud delšího se do vysílání nevejde, případně musí být rozděleno na části, což redaktori dělají pouze výjimečně a posluchači to většinou také příliš nevítají.

Pokračování na str. 21

Vzpomínám, bylo to před lety a já, ač volící, tak nevolitelný nepořádný mladý fan, jsem na cony jezdil ještě výhradně za programem. Měl se conat nějaký Parcon, putovní to tou dobou již atrakce, kterou jsem měl v čerstvé paměti z minulých dvou let z Ústí. Ale byli i tací, kteří byli líní. Nebo snad zapšklí? Prostě se jim nechtělo jet až někam na Spiš.

I rozhodli se uspořádat si con svůj. Vlastní. Co čert nechtěl: měli elán, spoustu volného času a hnací motor/čerta za zadkem (nehodící se škrtněte). Con to byl dobrý. Tak udělali další. A on byl skvělý. Tak to šlo nějaký čas a ta akcička se začala měnit na akci. A furt byla dobrá. A tak to šlo nějaký čas a ta akce se začala měnit na megaakci. A ještě furt byla dobrá. A tak to šlo nějaký čas... Ale to už znáte sami.

Akce se posunula. Právem silnějšího, jímž v té době již byla, posunula i jiné akce. Teda ty, které nespokla. A ty, které nespokla, jí začaly vadit. Že jí ubírají lidi. Že pouze ona má nárok na místo na slunci a že pouze ona je ta jediná správná, legální, povolená státem, kterému šéfuji pan vila ve Švajcu a pan pět českých na stole. Že pouze ona nabídne sprostému lidu to vhodné potěšení bez ohledu na sexuální orientaci, kosmickou rasu, scifistické vyznání a promile krve v alkoholu. Že ty malé akce, které se před pár lety s velkou pompou plánovaly rozjíždět, by se měly vrátit pod ochranná křídla rodné matičky strany. AJPF

Nu což, každého svobodného člověka volba jeho jest. A tak jsem začal trávit volný čas jinak než sprostý lid. Ne vždy, jen v určitých přesně daných a neměnných intervalech. Nejsem tak bohatý, abych si mohl dovolit ne-levné věci.

A proto pojedu do Bratislavy, to dá přeci rozum! Mám přeci rozum! CBD

Pavel Dlouhý

Předávání cen Akademie SFFH (za rok 2005)

Když jsem požádal své obvykle ochotné spolupracovnice o pár vět na toto téma, dostalo se mi odpovědi, že letos není takřka co kritizovat a tak že mi asi nic nenapíše. No což, třeba za rok ano :-), nezlobím se a dokonce jim dám zdarma radu, aby takovou argumentaci nikdy nepoužili při komunikaci s Vaškem Pravdou.

Robert Pilch, Juraj Červenák, Petr Kotrle, Big Shaman (maskující se), Leonard Medek, Zdeněk Pobuda (Epocha)

Takže po čase zase **Akademie** z mého pohledu:

Díky Richardu Podanému, Martinu Šustovi, Mirkovi Dvořákov, sponzorské náklonnosti Stasa Juhaňáka a jeho Tritonu, Filipu Gotfridovi (a dalším bezejmenným pomocníkům a pomocnicím) už mi Akademie v posledních letech nepřináší záchvaty žaludeční neurózy ani jinak mi podstatně nezkracuje život. Letos se k tomu pozitivnímu přidal i Richard Klíčnick, který pro moderování získal Evu Aichmajerovou a připravil s ní scénář akce (jen se s Evou měl dohodnout dříve a na pevně, aby se Jolana nedověděla o umenšení své účasti na poslední chvíli a spíše jen náhodou).

Bohužel stejně nevzrušivá jako její pořádání byla letos i celá Akademie SFFH. Proti Simmonsovu Ílionu v kategorii **Nejlepší SF** by si letos nevsadili snad ani zástupci konkurenčních nakladatelství. Ne že by Reynolds a Hamilton nebyly pecky, ale jejich cykly již vychází několik let a i jejich nejvěrnější fanoušci mají prvotní okouzlení za sebou. A Dick a Asher již v Akademii bodovali (a podle mého) s lepšími kousky.

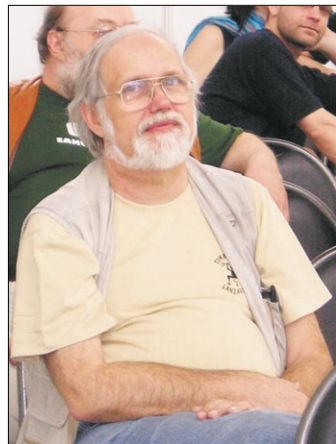
Eva Aichmajerová

Ílion získal i titul **Kniha roku** a nejspíše značně napomohl tomu, aby se jeho překladatel Petr Kotrle stal **Nejlepším překladatelem roku**.

V **Nejlepší fantasy** asi nebylo vítězství Sapkowskiho tak zjevné, šance měl i Lukjaněnko, ale musím se přiznat, že kdyby od nich loni nic nevyšlo, na mém oku byste slzu hledali marně. Nicméně dobře se stalo, překladatel Božích bojovníků, Stanislav Komárek, získal cenu za **Nejlepší neangloamerický překlad**.

Nejlepší horor, zde si myslím, že zvítězila hlavně grafická stránka Barkerovy Čtvrté knihy krve. I Juraj Maxon pravil, že to je poprvé, co kniha vyšla přesně podle jeho představ a instrukcí.

Nejlepší teoretický text získala po zásluze kniha Vadima Horáka o vydávání J. Verna u Vilímka, bohužel ocenění zkazila nečekaná smrt ani ne čtyřicetiletého autora.

Josef Pecinovský

Helena a Richard Podaných, Olga Švachoučková, Jolana a Martin Corn

Cenu za **Nejlepší původní českou nebo slovenskou knihu** letos získal slovenský autor Juraj Červenák, je to poprvé od sloučení české a slovenské původní prózy do jedné kategorie. Já sice

KK Kudláč, JWP, O. Jireš, T. Němec, B. Svoboda a M. Šust

hlasoval pro Janu Rečkovou, protože Píseň o Dveřníkovi považují za vrchol jejího díla, ale Jurajovi cenu a vítězství přeju.

Akademie ocenila editorskou práci Martina Šusta, když za **Nejlepší antologii** vybrala jeho *Trochu divné kusy* a k tomu přidala i cenu pro **Nejlepšího editora a Počin roku**.

I (rovněž posmrtné) vítězství Sheckleyho povídek bylo dost předvídatelné, stejně jako vítězství stále se lepšící Pevnosti. Interkom je příliš znevýhodňován černobílým tiskem. :-)

Jirka Pilch čeká, jakou že zálužnost si na něho připravili?

Ve stále stejném malém rybníčku našich ilustrátorů padl letos opět los na Jana Patrika Krásného, přeji mu to, ale stejně bych blahopřál i ostatním nominovaným. Něčím opravdu výjimečným nezazářil loni žádný z nich.

Nejlepším vydavatelstvím byl vyhlášen Triton, ač přes řadu nominací nezískal letos žádnou z cen. Nicméně Akademici vědí, že platí nejen včas, ale i dohodnuté částky :-).

Vysmátá Pevnost (David Hartman a Tomáš Němec)

A zbývá **Cena za dlouholetou práci** (pro fantastické žánry). Přes kampaň JWP (a přes zásluhy Vlada Říši o Ikarii) v ní zvítězil Ivan Adamovič, má-li Akademie možnost, oceňuje spíše teoretiky než praktiky. Ivan je určitě nejmladší držitel této ceny a jeho vítězství by mohlo signalizovat generační obměnu ve strukturách fandomu.

J. P. Krásný, I. Al'akša, J. Vaněk jr., Juraj Maxon, M. Ferko

Na závěr bych chtěl připomenout, že Akademie nepracuje podle hesla Sláva vítězům, čest poraženým, prostě proto, že poražené nemá. Stejně jako v minulých letech vyšlo loni přes tři sta knih žánru SF, fantasy a hororu. Tedy již sama nominace je velkým úspěchem a vydavatelé, kteří jej dosáhli by se měli ve svých reklamních i jiných materiálech chlubit nejen cenami Akademie, ale i každou nominací.

Ivan Adamovič dumá, zda už **Zdeněk Rampas** Cenu Akademie někdy nedostal

Nejkrásnější české knihy

25. 4. 2005 Ministerstvo kultury ČR a Památník národního písemnictví udělilo ceny za Nejkrásnější české knihy roku 2005. Uplatnila se zde i fantastická literatura.

V kategorii Vědecká a odborná literatura se na 2. místě umístila kniha Vadima Horáka *Jules Verne v nakladatelství Jos. R. Vilímek*, vydalo nakladatelství Thyrusus, obálka a grafická úprava Luboš Drtina.

V kategorii Krásná literatura byla na 3. místě kniha *Stanislava Lema Marťan* v překladu Pavla Weigla, vydalo nakladatelství Filip Tomáš – Akropolis, grafická úprava ReDesign, ilustrace Michaela Kukovičová.

V kategorii Bibliofilské tisky zaujala 2. místo kniha Ladislava Klímy *Slavná Nemesis*, vydalo nakladatelství Aulos, typografie Zdeněk Ziegler, barevné litografie Ivana Lomová.

Cenu SČUG Hollar obdržela Markéta Prachatická za ilustrace k publikaci *Franze Kafky Proměna*, překlad Vladimír Kafka, vydalo nakladatelství Vyšehrad.

Pavel Weigel

NEHVĚZDNÝ NEBULVÁR čili – hořela stodola, hořela!

A byla to stodola družstevní! K ohni se sjeli hasiči dobrovolní i nedobrovolní, a to: 1. nejpohotovější naši, místní. Potom: Katušice, Bělá a zapojil se dokonce i hasičský sbor boleslavský! Zdařilo se, požár byl uhašen, krovky zachráněny – a posléze, notně ohořelé – i strženy. Zdi stojí, na pohled nedotčené. Doutnající seno a slámu vyvezly traktory na „hnoják“. Výsledný efekt: přiboudlinou smrděla celá Ves.

Diváků nás bylo asi třicet. Odečteme-li osoby v té době pracující i dítky v té době se vzdělávající a tudíž pobývajcí mimo obec, šli se kouknout téměř všichni, co mohli. Jedno si neodpustím: Je úžasně pozorovat, jak se zapojí každý, kdo je potřeba. Jak chlap bací lopatou, kterou používá ke zvelebování vlastního obydlí, a běží hasit. A nezeptá se, co za to! Takových je v Krásné Vsi hodně. Tréninky v požárním sportu nesou ovoce. Nadšenci se najdou nejen mezi scifisty. Ať si média plácají co chtějí, ať se po hospodách vykecává o úpadku naší populace – většina z nás má v sobě jakýsi specifický, český a nepochybně i záhadný náboj, z něhož vychází i naše pověstná národní mentalita. Jak my se dovedeme spojit! Sice to moc dlouho nevydrží, ale přece! Praotec Čech nás možná usadil do kotlíny, odkud se předkové moc necourali, kdo by taky lezl do kopců, že? A ustavičným křížením vznikla již zmíněná charakterová přednost. Tak ať nám to vydrží i v Unii!

Štěstí bylo, že stodola vzplála krátce po poledni, kdy je v obci nějaký ten pohyb a oheň mohl být zpozorován dřív než v noci, kdy spořádaně spíme. Já nejdřív viděla kouř nad naším dvorem. I napadlo mě, že soused zatopil a jeho komín vskutku neúměrně čoudí. Proč takové plýtvání, když zrovna doopravdy nastoupilo jaro? Soused netopil, nýbrž už pravděpodobně bojoval s plameny. Já všela prádlo a krčila nos.

Další štěstí bylo, že po nadúrodě sněhu a pořádném tání nebylo v kale víc bahna než vody, ale naopak. Úžasným dojmem na mne zapůsobil chlapík, který po několik hodin hlídal čerpání vody z kalu do hasičských stříkaček. Dělal, co bylo nezbytné, a já na jeho místě bych z toho kraválu šilela. On zcela klidně plnil svoji povinnost.

Jako by té chvály nebylo dost: Ještě před požárem uklidili naši dobrovolní hasiči celou Ves a taky dostali od obce nějaké vybavení. To v Praze nemáte, heč!

Nevíme, od čeho ta stodola chytla. Možná nějaký paranormální jev. Není sucho, děcka se zúčastňovala vyučování a přece se to stalo! Když si člověk uvědomí, že stará stodola nejvíc hoří, dovedete si představit, jaký oheň to byl!

Míca Psychopatka se podívat nešla. Jistě má někde ukrytou další várku potomstva. Já jen doufám, že si je nepořídila s Maxem, tedy kocourem špatné pověsti. Z mého pohledu je to takový kočičí Usáma. Je od sousedů zleva. Dochází k nám často a je nevitáný. Nasypu kočkám granule a on nejenže se krmení účastní s plným nasazením, on dokonce domácí micky vyhání a misku obsadí úplně sám. Snášim jeho výstřelky se zatfatými zuby, upozorňuju majitele, který se báječně baví, zvlášť když prskám, protože si Max udělal záchod z našeho přízemí. Jednoho dne tenhle kočičí terorista překročil meze. Plížil se kolem mne a byl dotčený. Já mu nedovolila proniknout do domu.

V očích toho zrzavého ohavy zaplála pomsta. Na šňůře viděl můj velice oblíbený ubrus. Zrovna jsem odpočívala při štípání lipových klacků. Seděla jsem na židličce a sledovala Maxe. On zamířil k ubrusu, který sahal skoro až k zemi. Očichal roh – a pak to udělal! Otočil se hlavou ke mně a pozadím k ubrusu. To snad ne, říkala jsem si a zírala. Pozbyla jsem daru řeči. Sice jen na okamžik, ale... Já žasla a nebyla schopná pohybu. Byla to z mé strany naprostá bezmocnost. Max dokončil svoje potupné dílo, posměšně na mě kouknul a odkráčel. Věřte, že je k nesnesení, ponížil-li člověka angorský kocour.

Zima nás oslabila. Dokonce mi začalo vadit, že vypadává klika u dveří do dvora. I postěžovala jsem si synkovi. „Dej mi kladivo,“ odvětil – a já, dodnes nevím proč, mu žádané poskytl! No, neměla jsem to dělat.

Přišel po chvíli. „Už to nevypadává,“ oznámil a podal mi půl té nešťastné kliky. Výsledkem jeho snažení bylo, že dostat se do domu zadním vchodem se stalo téměř nemožným. Což byla katastrofa, protože od předního vchodu je tak málo klíčů, že na mě nezbyl – a na zajištění potřebného pořádku nejsou lidi a čas.

Dopadlo to, jak muselo. Jednoho krásného odpoledne jsem se vracela z města. Syn odjel během mé nepřítomnosti. Pečlivě otočil kolečkem, zevnitř přidělaným na dveřích. Po návratu jsem, tuše něco příšerného, lomcovala torzem kliky. Nepomohly ani kleště. Pochopila jsem, kde je chyba, a odebrala se do chlíva. Mrzlo, tak jsem si tu zatopila. Králíci se blaženě vyvalovali. Měli teplíčko – a já vztek. Syn dorazil potom, co mi Kája Kuntoš, díky své zručnosti a tělesné zdatnosti, pomohl proniknout domů oknem – přes květináče a další, kolem okna nastavené věci.

Synáček se vrátil a já to nezaznamenala. Abych byla v bezpečí, otočila jsem tím zatraceným bezpečnostním kolečkem. Zuvivě zvonění mě zavolalo ke dveřím, kde se můj potomek klepal jako ratlík. On byl ve chlívě a oblékl si košili s krátkým rukávem. Moc se divil, že topím králíkům. Chválil mě. Já běsnila. „Tys mi zamknul!“

Kroutil hlavou. „Máš klíč!“ Tento vysoce vzdělaný člověk si za čtyři roky nevyšimnul, že kolečko na dveřích souvisí se zámkem, který je bez klíče, a zámek, který používáme, vůbec nesouvisí s kolečkem! Litovala jsem, že mě nenapadlo nechat synáčka venku o pár hodin déle. Tento stav myslí lze vysvětlovat dlouhou a mimořádnou zimou. Jinak bychom si museli přiznat, že je to v nás. Nebo – jestli nad Krásnovsí neexistuje jakési negativní vlnění?

Jehňata už si dopřávají seno, nemusím několikrát za den zvládat tu monstrózní ovčí bestii Sárú, kterou jsem dokázala udržet v klidu jen ustavičným krmením. Co já do ní nacpala brambor – a ona, mrcha, mi stejně podupala palec u nohy, až jsem málem brečela. Ještě že je na světě literatura. To si člověk něco přečte o chudácích, kterým bylo ještě hůř – a hned je mu líp. Když byly největší mrazy, četla jsem si Ledovou společnost. Jak mi pak bylo miň zima, my přece měli jen minus dvacet a ti chudáci ve světě na ledě se potýkali s minus šedesáti. Nebylo nám vlastně fajn? Při držení Sárú se mi osvědčila četba kuchařky. Dobře mi dělalo hlavně porcování skopového masa.

J. Gregory Keyes: Věk nerozumu - svazek 1 a 2

Knihy Newtonovo dělo a Andělské počty, první dva díly čtyřdílného cyklu Věk nerozumu, už nejsou v knihkupectvích žádná žhavá novinka. S jejich čtením jsem ale otálel, protože nemám rád dlouhé čekání na další pokračování. Zvláště u takto dějově sevřeného příběhu tím požitkem ze čtení dost utrpí.

Svazkem Newtonovo dělo začíná dobrodružná alternativní historie, zasazená do osmnáctého století. Autor rozvíjí svou představu světa, kde věda místo fyziky objevila funkční alchymii a magii. Této „vědecké“ magii dal stejné kořeny jako našemu fyzikálnímu poznání založenému na experimentech a analýze. Královskou vědeckou společností a profesora Isaaca Newtona. Ten tedy našel složité rovnice nutné pro vyvolání démonů, transmutaci kovů, vytvoření elixíru života a dalších fantastických věcí.

S existencí démonů souvisí i existence andělů a za existencí andělů už tušíme existenci boha. Ale jen tušíme. Přestože kontakt s duchovnem, nebo chcete-li nadpřirozenem, je základním stavebním kamenem celé minisérie, nedostaneme žádná jednoduchá vysvětlení, jen různé teorie protagonistů příběhu. Zápas o vědecké poznání boha je pro mě jedním z nejzajímavějších atributů Světa nerozumu.

Autor naštěstí nestaví celou čtenářskou zajímavost knihy jen na „Sense of wonder“ z propracovaného alternativního vesmíru. Píše především dobrodružný příběh plný napětí a zvrátů, jehož prioritou je zábava čtenáře. Nesnaží se o žádné spisovatelské exhibice nebo experimenty, a budování atmosféry omezuje na vytváření atmosféry napětí. Někomu to může vadit, ale většinu čtenářů takový přímočarý přístup vyhovuje. Zajímavý je kontrast Věku nerozumu s díly ve stylu New Wierd. Skoro identické téma novověké společnosti žijící s magií je tu zpracované s důrazem na úplně odlišné vypravěčské techniky.

Nebulbár (pokr. ze str.11)

To jsem si moc užívala! Zkusila bych to přečíst té ovci nahlas, ale ona se vzpírá každé mé snaze o rozumný rozhovor. Tudíž se nedozví, že by mohla skončit třeba i v salámu, jako obvykle končívají vepří a jiná, člověkem oblíbená zvířátka.

Ted' se kocháme jarní nádherou. Pořád slyším, jak je svět krásný. Je plný mlád'átek, plný nadějí na příjemný čas. Nádhera pomine, spálí ji letní žár, ale vzpomínání na tolik životních záčátků nám zůstane. Troufám si tvrdit - bez ohledu na puvaby světa -, že jaro je především něžné. **Libuše Čermáková**

Newtonovo dělo sleduje souběžně příběhy mladého Benjamina Franklina, syna bostonského svíčkaře, a Adrienne de Mornay de Montchevreuil, šlechtičny na dvoře Ludvíka XIV. - Krále slunce. Oba dva kromě boje o přežití také nabírají znalosti o alchymii, což umožní čtenáři seznámit se s reáliemi alternativního světa „za pochodu“ a velmi hladce. Děj po krátkých kapitolách střídá oba příběhy, k jejich protnutí však dojde až ve druhé knize. Ta se z velké části odehrává v Praze, což našince potěší, na druhou stranu zvýrazní drobné anachronismy a nepřesnosti. Ty lze ale vzhledem k zařazení mezi zábavnou beletrii a zasazení do alternativní historie omluvit.

Pokud jste přečetli první díl a z jakéhokoli záhadného důvodu se vám nechce do druhého, vězte, že ten je o něco lepší. V prvním svazku je pro překotné tempo vyprávění a drobná redakční pochybení místy trochu obtížné sledovat děj. Bez viditelného oddělení text přeskakuje i dlouhé časové a prostorové úseky. V druhém díle je ale už všechno v pořádku a jasné, takže čtivost nijak netrpí. Také postavám je v Andělských počtech věnována větší péče, jejich motivace jsou jasné a srozumitelné.

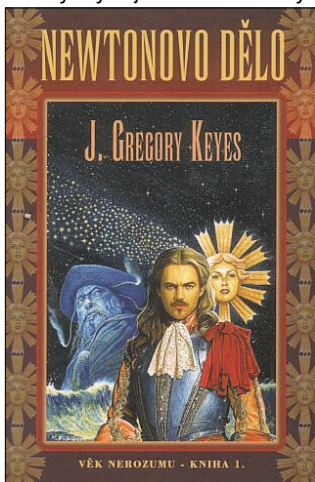
Rozhodně je třeba zdůraznit, že nejde o naivní černobílý příběh s jednoznačně definovaným rozdílem dobro-zlo. Svět Věku nerozumu obývají víceméně realističtí lidé a nevyskytují se bezskrupulózní záporáci a hrdinové bez bázně a hany. To platí především o druhém díle, kde se hlavní postavy příběhu octnou na opačných stranách krvavého boje. Války, kde neexistují vítězové, kde na bitevním poli zůstávají jen poražení, podobně jako v těch skutečných. A jak to skončí, jestli magicke zbraně hromadného ničení neuvrhnou celou civilizaci do barbarství, to snad až v dalších dvou dílech, které na české vydání teprve čekají. **Jaroslav Houdek**

Nejmenovaný dinosaur: Tři stupně stáří

Ondy jsem spojil cestu do lékárny s návštěvou knihkupectví. Cestou zpět jsem porovnával oba nákupy a odvodil následující, částečně hypotetickou stupnici:

1. stupeň staroby, za léky dávám víc jak za knihy.
2. stupeň staroby, za léky dávám víc jak za chlast.
3. stupeň staroby, za léky dávám víc jak za děvky.

(Na ověřování platnosti se dále pracuje, s výsledky vás budeme pravidelně seznamovat. **Redakce**)

Z deníku BB (část druhá) – BUFFY odešla, POUTNÍK přichází

(BB = *Blbá Blondýna* = mimikry, které jsem objevila ve středním věku a které úspěšně zabírají zejména v pražském dopravním provozu, při komunikaci s muži apod).

Kromě blondáté hlavy, samostatnosti a dvou puberťáků mi střední věk přinesl ještě jednu úžasnou: seriál **Buffy, přemožitelka upírů**. TV Nova jej od ledna vysílá ve velmi praktickém čase (obvykle kolem 14,30 hod), takže by mě asi tento skvost zcela minul, kdybych si o něm v jednom z loňských čísel *Ikarie* nepřčetla článek. Vám, kteří o tomto americkém fenoménu dávno víte, jej nemusím představovat, těm několika ostatním je určeno mé nadšení, které mě nutí každý den ráno nastavit video, abych se celý den s oněmi shora uvedenými puberťáky mohla těšit na příhody teenagerů se Sunnydale, klidného městečka se střední školou, kterou navštěvuje kromě jiných normálních i nenormálních smrtelníků Buffy, Willow, Alex a Cordelie (a později se přidávají další postavy) a v níž je knihovnickem okouzující Angličan Ruppert Gilles.

Seriál si vymyslel Joss Whedon a v Americe běžel několik let před koncem tisíciletí. Hlavní upír Angel do konce pak pokračoval vlastním několika let běžícím seriálem. U nás (zatím jen Buffy) koupila televize Nova a od počátku letošního ledna ho reprizuje každý pracovní den v oněch pro zaměstnané dospělé velmi praktických časech. V prvním plánu je seriál o střední škole na malém městě, v němž žijí upíři a občas i jiná stvoření, s nimiž bojuje něžná (a blondátá) Buffy se svými přáteli. Tolik základní dějová linie, s níž si vystačí můj šestiletý syn. V druhém plánu je seriál o hledání, nacházení a ztrácení lásky (Buffy zabíjí upíry, ale osudově miluje upíra Angela, který je chvíli dobrý a pomáhá jí, pak zlý a ubližuje jí, pak zase dobrý... tedy chová se jako každý normální chlap) a tento plán sleduje moje dvanáctiletá dcera. A konečně v třetím plánu jde o problémy s dospíváním a o **skvělé hlášky**, protože seriál sleduju já. V díle, který jsem viděla předminule, bylo například možno slyšet tyto:

- 1) Buffy svědíl ruka. Gilles: Podráždění může vyvolat krev démona nebo nová aviváž.
- 2) Willow: Škola teď působí depresivně. Všimli jste si toho? Ozz: Já nevim, čtu jen nekrology.
- 3) Buffy k Billymu, který chce spáchat sebevraždu: Chápu tě. Billy: Ty určitě! Osud hezký sportovní holky tě musí děsit.
- 4) Alex: Co to znamená, když se kluk dívá holce na prsa? To znamená, že má otevřený oči.
- 5) Buffy k Angelovi: Děti? Ty bys chtěl? Já vraždím i svoje akvarijní rybičky.
- 6) Buffy (poté, co se s ní rozešel Angel): Když jsi přemožitel, rozbiť někomu hubu je útěcha.

Pokud byste si chtěli přečíst opravdu výstižný a mnoha citacemi opatřený článek nazvaný **SVĚTY JOSSE WHEDONA – BUFFY, THE VAMPIRE SLAYER autorů Jiřího Pavlovského a Ondřeje „Molir“ Kratochvíla**, pak doporučuji www.nightbutterfly.mysteria.cz/index2.html. Pokud je ovšem mezi vámi někdo dosud neinformovaný, jemuž jsem otevřela nové obzory, pak mám pro něj špatnou zprávu: Nova zakoupila jen první tři série (z celkem asi osmi) a v druhé polovině března seriál skončil. Takže má-li někdo z vás možnost tuto smutnou skutečnost ovlivnit, ráda ho podpořím.

Je ovšem ještě záležitost, o níž bych se ráda s vámi podělila: Znáte Dana Browna a Šifru mistra Leoparda? Zbytečná otázka, na kterou všichni odpovíte ano. Takže pokud vás on a jeho další knihy upoutaly, zpozorněte: „Šifra“ by nemusela čtenáře Interkomu s ohledem na jejich zaměření příliš zajímat, některé jeho knihy (například Pavučina lží o objevení mimozemského artefaktu nebo Digitální pevnost o dekodéru všech kódů) však ano. V těchto dnech se na pultech knihkupectví objevila kniha vydaná Knižním klubem s detailem oka (či kamery) na přebalu. Nese název **Poutník** a jméno autora **John Twelve Hawks**, což je ovšem pseudonym a o totožnosti pisatele není nic bližšího známo. Skutečností však je, že jej literární kritikové považují za pseudonym právě Dana Browna. Protože jsem přečetla všechny čtyři knihy, které u nás pod jeho jménem vyšly, nepovažuji tuto domněnku za zcela vyloučenou. Poutník je psán stejně čtivým stylem, podobně dělí kapitoly, obsahuje silné ženské hrdinky a tajemství, kterým se postupně čtenář prokousává. Nechybí útok, krev a mrtví, historické souvislosti i závěr plný naděje, chybí naopak sex a sprostá slova, a (kudovůla a chválabohu) pravopisné chyby.

Děj se odehrává v našem současném světě, dokonce částečně v Praze, byť více na druhé straně oceánu. Založen je na ztrátě soukromí, kterou pod hesly boje proti terorismu zavádí organizace zvaná Bratří jakožto projekt moderního vězení s podobnými rysy, s jakými se setkáváme zejména po 11. září – vsudyprýtomné kamery, identifikační kódy, otisky prstů, skenery duhovky, GPS vyhledávače apod. Bratří, kterým se též říká Mašinerie nebo Tabula, jsou infiltrováni do všech mocenských struktur a obyčejné občany spolu se zastrahováním a zveličováním nebezpečí ovlivňují vnučováním reklam a virtuálními aférami a tragédiemi, které jim imputují média. Proti tomuto zlu stojí Harlekýni, Poutníci a Hledači cesty a vedle naší reality ještě jiné světy, do kterých mohou Poutníci vstupovat. Harlekýni jsou speciálně cvičení strážci Poutníků a Hledači cesty učitelé, kteří výjimečně jedince s těmito schopnostmi učí vstupovat do jiných světů. Příslušníci obou skupin existují na naší zemi odnepaměti, byť v současnosti vše nasvědčuje tomu, že Bratří boj vyhrávají.

Hlavní hrdinkou je Harlekýnka Maja, která Bratří zabíjí v úvodu knihy v Praze otce, taktéž Harlekýna. Maja se vydává do Ameriky najít a chránit bratry Michaela a Gabriela, kteří by měli být Poutníky, byť o této skutečnosti zatím žádný z nich neví. Michael je posléze zajat Mašinerií, která jej chce použít pro své vlastní cíle. Gabriel v sobě za pomoci Mají a Hledačky cesty objevuje poutnické schopnosti a v jiném světě se setká s Michaellem. Další podrobnosti nechci prozrazovat, ale možná dojde i na mimozemšťany.

Zatím jsem nečetla na Poutníka žádnou recenzi. Je-li jeho autorem Dan Brown, pak si dovedu představit, jak by asi mohla vypadat, neboť si vzpomínám, jak kritici „Šifru“ přezíravě odsoudili. Ale upřímně: kašlu na kritiky, ty dva dny strávené s Poutníkem, od něhož jsem se jen s velkým sebeovládáním odtrhávala o půlnoci a ráno při vstupu do své kanceláře, stály za to.

7.4.2006

Vaše Blbá Blondýna

John Twelve Hawks – Poutník, vydal Knižní klub, 463 stran, 259 Kč (cena pro nečleny klubu).

Hodnocení BB: ☆☆☆☆☆

Z deníku Blbé Blondýny (část třetí) – Sabriel a Lirael aneb Volí si chodec stezku nebo stezka chodce?

Tak i mě už okradli v metru. Může za to Garth Nix, i když pro blondýnu by se spíš hodilo napsat, že jsem četla bulvár. Ve skutečnosti jsem se příliš zabrala do příběhu **Sabriel**, která končí moderní střední školu v Ancelstierre a čeká na otce.

Místo něj ji vyděsí podivná bytost ze smrti, aby jí sdělila, že její otec umírá. Sabriel se vydává otci na pomoc a po cestě objevuje, že vedle moderního světa s elektřinou a telefony existuje Staré království, v němž technické vymoženosti přestávají fungovat a naopak vše ovládají dvě formy magie – dobrá Výsadní a divoká a nezkrotná Volná magie. Než otec zemře, zjistí Sabriel, že byl Abhorsenem, tedy nekromantem, který přecházel z Života do Smrti, rozuměl jí, znal ji a vrátil do ní mrtvé bytosti, které zlo oživilo. Byť Sabriel nechce být jako on a ze všech sil se této osudovosti brání, stává se jeho nástupnicí. V průběhu cesty se k ní přidává mluvící bílá kočka Macek, která se však ukáže být spoutaným volnomagickým tvorem, a člověk zvaný Prubíř. Knížka končí v okamžiku, kdy se Sabriel stává dospělou Abhorsenkou a spolu s Prubířem a dalšími Výsadními mágy zvířetí nad zlými mocnostmi ze země Mrtvých.

O dvacet let později začíná příběh další knihy a dívky **Lirael**, žijící s ostatními příbuznými ženami v Clayrském ledovci na severu Starého království a netrpělivě očekávající, kdy jí bude osudem seslán dar vidět do budoucnosti, dar, kterým disponují všechny ostatní ženy v tomto společenství. Když se jako jediná nedočká, uzavře se do sebe a spolu s kamarádkou

– mluvící Fenkou studuje různé formy magie. Později opouští ledovec a setkává se s princem Samethem, synem Sabriel a Prubíře, který by se měl stát pomocníkem své matky a Abhorsenem. Představa této budoucnosti je mu však natolik vzdálená, že se vzepře rozhodnutí matky i království a v přestrojení utíká. Osudem vybranou Abhorsenkou se posléze stává Lirael. Na otázku položenou v nadpise (a v podtitulu obou knih) tak Garth Nix odpovídá jednoznačně.

Autor vytvořil zajímavý svět (spolu s třetí knihou tvoří *The Abhorsen Trilogy*), v němž se prolínají prvky moderní společnosti s hororově-fantazijními postavami a příběhem cest dvou jen na první pohled odlišných dívek. Jeho svět je promyšlen do posledních podrobností včetně prvků zeměpisných i historických. Myšlenkové pochody obou dívek i jejich dozrávání je pochopitelné a ukazuje, že autor ženskému světu výjimečně rozumí.

A žádná z obou dívek není blondýna.

Třetí pokračování se jmenuje *Abhorsenka* a mělo by být na trhu každým dnem. Už se nemůžu dočkat.

Vaše Blbá Blondýna

Garth Nix – Sabriel, vydal Triton, 2004, 330 stran, 199 Kč.

Hodnocení BB: ☆☆☆☆☆

Garth Nix – Lirael, vydal Triton, 2005, 470 stran, ??? Kč.

Hodnocení BB: ☆☆☆☆☆

13.5.2006

Daniela Kovářová

Cena Fantázie 2006

Súťaž vyhlasuje časopis Fantázia a je výnimočnou tým, že rozhodovanie prebieha v dvoch kolách – v prvom, anonymnom, vyberá odborná porota 5 finálových poviedok a v druhom o víťazovi rozhodnú čitatelia Fantázie a jej internetovej stránky. Súťaž je finančne ohodnotená, autori prvých troch poviedok budú odmenení sumou **3000, 2000 a 1000 Šk**. Víťaz získava zároveň sošku – dielo umeleckého sochára Andreja Csillaga.

Finalisti súťaže majú zaručené publikovanie v časopise Fantázia a tiež v zborníku, ktorý bude predstavený na vyhlásení výsledkov súťaže na veľtrhu Bibliotéka.

Propozície Ceny Fantázie:

Súťaže sa môžu zúčastniť dosiaľ nepublikované poviedky všetkých žánrov fantastiky (sci-fi, fantasy, horor), nezúčastňujúce sa iných literárnych súťaží, v rozsahu do 20 normostrán (36.000 znakov) a napísané v slovenskom jazyku.

Nepodpísané súťažné poviedky treba v piatich tlačенých a jednej elektronickej kópii poslať na adresu časopisu

Fantázia, P. Pázmaňa 3, 927 01 Šaľa.

Do zásielky vložte zalepenú obálku s názvami poslaných poviedok, menom a adresou autora a telefonickým, či mailovým kontaktom.

Zaslaním poviedky do súťaže autor dáva súhlas na vydanie diela formou rozmnoženia literárneho diela jedným vydaním v časopise Fantázia, zborníku súťaže a uverejnením na internetovej stránke www.fantazia.sk v prípade, že sa uvedené literárne dielo dostane do finále súťaže. Autori budú v dostatočnom predstihu oslovení.

Doterajší víťazi Ceny Fantázie

Juraj Červenák,
Alexandra Pavelková,
Scarlett Rauschgoldová.

Elixír mladosti „na plátne“

Víťazná poviedka posledného ročníka slovenskej literárnej súťaže Cena Fantázie autorky Scarlett Rauschgoldovej s názvom Elixír mladosti sa stala námetom ročníkového filmu študenta pražskej FAMU Petra Piknu.

Fantázia

Kloktat dehet - Topol Jáchym

Jáchym Topol se ve věrném posledním románu vydal na pajtl do zahrad SF. Stále svému literárnímu stylu využil možnosti onoho lákavého „co kdyby“ a vytvořil působivý text, který čtenáře nenechá ani chvíli na pochybách, že jistota je v tomhle světě velmi pochybná.

Roli průvodce (román je psán v *ich*-formě) svěřil autor Iljovi, chlapci dospívajícímu v sirotčinci ve vesnici Siřem, do něhož osud po druhé světové válce svedl chlapce všech možných ras a jazyků, potomky okupantů i osvoboditelů, třídních nepřátel i přátel. Všichni skončili ve zkonfiskovaném šlechtickém zámku, nejprve v pečovatelských rukou řádových sester, posléze pod ochrannými křídly velitele Vyžlaty.

Jáchym Topol nás vede poválečnými dějinami Československa od osvobození, přes únorový komunistický puč až k roku 1968. Prožíváme vše s Iljou, jeho pohled na svět je i pohledem naším. Ačkoliv Ilja zjistí nemálo o sobě, svých rodičích a příčinách toho, co musel prožít a co prožívá, příběh nemá jednoznačný závěr, jeho poselství je v tom, co popisuje, v archetypech postav a situací.

Topol nám realitu nejprve ukazuje jen v kaleidoskopu; otáčíme tubus a děj se posouvá čtenářmi povědomými cestami, sice trhaně a příznačně chaoticky, nicméně takřka neodolatelně. Popisy každodenního života v tak rozdílných prostředích (výchovné působení jeptišek a služby zbavených důstojníků) mají sílu čaje *pu-er*, jsou drsné, neladné, ale opravdové. Týkají se nás, ačkoliv málokdo z nás je mohl zažít na vlastní kůži. Jazyk je dětský, ale hrubý jako život okolo, zkratkovitý, plný hovorových výrazů, klučičího slangu, ale i vojenské hantýrky Svobodových vojáků. Zpočátku lineární děj se stále více třští, a jak jím postupujeme dále, z korálků navlékanych na nit se stává divoká jízda plná zvrátů, popraskaná skleněná trubice, důsledně však sledující logiku vyprávění; autor se snaží o co nejvíce rozličných pohledů na dění. Ilja se postupně dostává do mnoha různých situací (je průvodcem okupantů i odbojářem, mazaným záškodníkem i naivním klukem), z nichž podobné události vypadají značně rozdílně. Zběsilé na tom je, že jsou to stále ty jediné, Iljovy oči, které nám onen pohled zprostředkovávají. Vyprávění se z původního realistického příběhu mění na fantastní a fantasmagorický rej.

Topol je fantasmagorický důsledně. Předěl mezi „skutečnou“ realitou a tím „za ní“ ještě nepřekvapí; Češi i Slováci se postaví invazi „spřátelených armád“. Topol plně využil možnosti nabízených prvním překročením stínu reality. Následují bláznivé scény vytváření odbojových skupin (SIAZ – Siřemská autonomní zóna), popisy kultu Čechie, ochránkyně země, zakládání zábavního parku tankovou brigádou, likvidace vesnic kvůli umělému moři vprostřed Evropy, beckettovské bloudění armád krajinou podle Iljových ručně kreslených map na rubech starých dokumentů. Do děje se dále mísí prvky, za jejichž zdroj bychom mohli považovat fantasy, jako jsou lidští synové vlků a černé dračí vejce, zdroj nejzazší moci Topolovy nové doby.

Jde však spíše o postup podobný čínské historizaci mýtů; báje bytosti se stávají nedílnou součástí historické (byť alternativní) reality.

Na pozadí tohoto místy až legendického příběhu Topol ukazuje ostře naturalistické scény, které vytvářejí dojem realističnosti, např. deportace jeptišek komunisty, polovojenský výcvik hochů v sirotčinci velitele Baudyšem a Vyžlatou nebo partyzánské techniky odboje. V románu se stéká několik legend: vojín Fedotkin a syn pluku, panna Čechie, černé dračí vejce. Dalším silným napojením na svět mýtů je věk hlavních hrdinů, po čtvrtstoletí jsou stále těmi, kým byli na začátku; čas jim ubíhá jen skutky.

Román je rozdělen na dvě části, kde začátek druhé části je i hlavním předělem v ději. Obě části pak jsou každá ještě děleny na kapitoly, jejichž jména, tradičně v Topolově próze, připomínají názvy kapitol středověkých románů, neboť stručně předjímají obsah a dále jej člení.

Skvělé ilustrace Juraje Horvátha padnou Topolovu románu jako ulité, ať už jde o jednoduché černobílé obrázky kreslené jakoby chlapeckou rukou, nebo o fiktivní tetování příslušníků SIAZ či kvazi-dokumentární fotky/koláže.

Kloktat dehet se nestane hitem příznivců alternativních historií, kteří raději sáhnou po nějakém díle Harryho Turtledova, ani se velmi pravděpodobně nesetká ve fandomu s hlubším ohlasem. Není to SF středního proudu, je to dílo na pokraji; na pokraji žánrů, zájmu fandomu i SF konvencí.

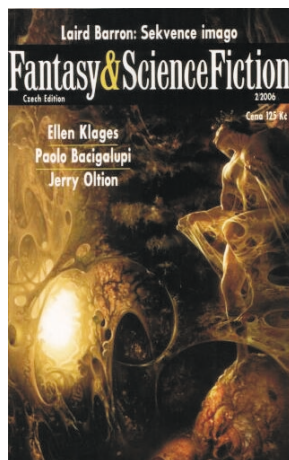
Je to prostě dobrá kniha, která má kouzlo. Kouzlo příjemně dotěrné fabulace, dějá vu po probuzení vprostřed snu.

Poděkování za cenné připomínky patří Janu Vaňkovi, jr.

Jan Havlíš

Vydal: Torst, ilustrace: Juraj Horváth, 284 stran, brožovaná vazba, 2005 (1. vydání)

S laskavým svolením převzato z FantasyPlanet.

Neblahou shodou okolností vychází v poslední době *Interkom* asi stejně často jako dvouměsíčník *Fantasy & Science Fiction*.

Udělejte z nevýhody přednost a objednejte si oba. S magazinem jako povídkovou přílohou *Interkomu* (-) získáte na jednu to nejlepší, co v poslední době můžete získat na českém trhu. V čísle 2/06 najdete skvělé práce, které pro vás z rozsáhlé nabídky americké edice vybral Martin Šust (redaktor oceněný Akademií SF).

Rudý posuv

To, že nelze dvakrát vstoupit do téže řeky, víme už nějaký pátek. Přesto je tu něco, co nás k tomu stále ponouká. A tak se Al Sarrantonio rozhodl přivést na svět sborník povídek, která by byla dnes pro žánr SF tím, čím byla v letech šedesátých sbírka Harlana Ellisona *Nebezpečné vize*. O tom, jak se zadařilo, si můžete počíst ve sbírce *Rudý posuv* (český vydavatel se rozhodl sbírku rozdělit na dvě části, druhá ponese název *Modrý posuv*).

Výsledek odpovídá očekávání. Bohům žel, nikoliv editorovi. Žádná revoluce se nekoná, většina povídek obsahem i formou reprezentuje to, čemu říkáme standardní SF. Zase na druhou stranu, nenechme se zmást, většina povídek je dobrých. Pojdme se tedy podívat, co pokládá Al Sarrantonio za novátorské kousky.

Mezi nejzajímavější díla patří ta, která sice mohla maličko uhnout v otázce originality, zato nikoliv kvality. L. Whittonová proti sobě postavila dvě civilizace, dva živočišné druhy – lidi a žabáky. Její *Žabáci* jsou inteligentní a schopní komunikace s člověkem, jenže... jenže o to nestojí. Problém tedy nemusí být vždy v neschopnosti si porozumět, jak o tom psával S. Lem, ale v ochotě změnit svůj život, svoji kulturu takovým blízkým setkáním třetího druhu. Povídka na tomto konkrétním příkladu ukazuje, jak pouhá komunikace může subjekty změnit až za hranice přijatelného. U. Le Guinová v povídce *Stavba* předestírá zajímavý sociokulturní paradox; jak zásadně významný může být vliv kultury otroků na přežití zhroutilé civilizace jejich bývalých pánů. Obě povídky mají zajímavý příběh a silné pointy.

Mnoho společného mají i další dvě velmi dobrá díla. P. di Filippo ukazuje u *Zdi nárků* absurditu lidské povahy i společností, ve které žijeme. Nevinný podnikatelský záměr se před vašimi očima mění v obludu, žádající si lidské oběti. I těch, kteří ji přivedli na svět. P. D. Caceková ukazuje, že *Víra* sama o sobě není dobrá, ani zlá, podstatné je, kam ji nasměrujeme. Skvělý příběh o místě, které, ač je Nebem, je zároveň i Peklem. Důležité je, z které strany se člověk dívá.

Filozofické a mystické nahlížení si můžete užít především v Moorcockově úvaze *Líný sobotní večer v surrealistickém sportovním klubu*. Zapomeňte na Elrika, Michael Moorcock se vám představí ve svém druhém kostýmu žongléra se slovy. Odlehčený, ale nelehký text je plný zralých myšlenek. Dnes o Bohu. Ideální pro líné sobotní večery ve společnosti suchého Martina s olivami. Podobný akord zazní i ve *Výstupu na K2 s Kanakaredesem* D. Simmonse. Na pozadí zatraceně realistického výstupu na vrchol K2 dojde člověk prozření, osvětlení. Zní to banálně, ale optejte se jakéhokoliv mistra zenu. Pokud nedostanete rovnou ránu holí, pak vám to potvrdí. Povídka zajistí neuspokojí každého, ale síla v ní je.

Dostáváme se ke klasice žánru. Poutavým příběhům, které nahlíží do různých temných koutů naší existence. Nepůjde už o žádné děsivé hloubky nebo nebetyčné výšky, ale přesto jiskří. Různé aspekty existence virtuální reality a existence v ní nastiňují T. M. Disch a J. P. Kelly. *Tam v Xanadu* první jmenovaného vypadá zpočátku jako selanka z moderního věku, posmrtný život ve VR; sice zpestřená o komicnost, které nás pronásledují při práci se softwarem, ale pořád vypadá idylicky. Pomalu se však mění v drsnou představu únosu VR-osobnosti. Druhý autor sází víc na humor, byť je to smích skrze hořké slzy. *Jedineční návštěvníci* jsou obrazem marnosti a marnivosti pokusu přežít sám sebe. S. Baxter nás zavádí v *Netemnotě* do světa, který se snaží VR vytvářet v realitě světa hlavních postav, ale teď už nikoliv jako záměr, ale jako důsledek neblahého vývoje situace těch, kteří se pasovali do role tvůrců oné reality.

Černý tulipán H. Turtledova je dobře napsaná military a nebyť jedné maličkosti (velké jako hora), šlo by o veskrze realistický popis války v Afghánistánu, tedy té vedené Sověty. Takto autor známý svými pracemi o alternativních historiích zasazuje do konfliktu Sovětské armády a mudžáhedínů dosud dřímající magii. Její probuzení bude překvapením pro obě strany. *Anomálie* G. Benforda je kvalitní anekdota, již si nejméně užijí ti, kdo pracují ve vědě. Základní vztah mezi příčinou a následkem si může vyžádat mimořádná řešení. Na závěr jsem si nechal tři povídky, ve kterých se pro samé experimentování ztratil příběh. K. Koja a B. N. Malzberg a jejich *Co jsme*

dělali tenkrát v létě je zpočátku drsná a naléhavá, ale přibližujícím se koncem vyprávění příběh šumí do prázdna a... nic. Stejně pocity vyvolává *Kong zajatý* od K. Reedové. *Promoce* J. C. Oatsové je na tom ještě o trochu hůř. Předvídatelná pointa je neuvěřitelná a řemeslně skvěle napsaný text mění ve špatný příběh.

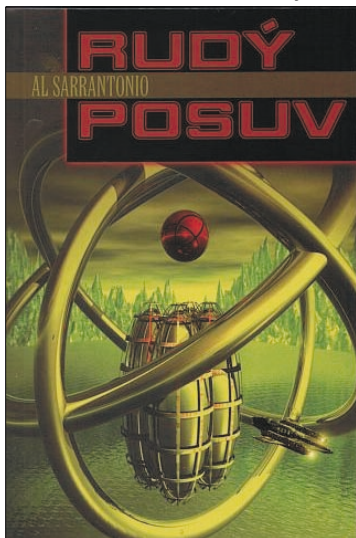
Sbírka stojí za přečtení, je v ní spousta dobrého materiálu, ale i pár ne zrovna povedených kousků. Inu, v sáčku rajčat sem tam nějaká nahlíla najdeme. Editor se snažil, je to vidět, ale v době, kdy se v Národní galerii v New Yorku věší řezníkem rozbourané krávy coby umělecká díla, nelze dělat revoluci pokusem o šok. Síla originální povídky je jinde.

Na závěr čistě, ale opravdu čistě osobní poznámka: ano, sedm set stran původního rozsahu knihy se skutečně obtížně tiskne na karton tak, aby z toho šla vyvázat kniha, ale na papír o nižší gramáži by to šlo snadno.

Jan Havlíš

Překlad: Libor Hála, Petr Kotrle, David Petrů, Richard Podany, Robert Tschorn, obálka: Valentino Sani, grafická úprava: Dagmar Krásná, Triton, edice Trifid, 2005, 355 stran, (členové klubu Trifid 149 Kč), brožovaná.

Přetištěno z FantasyPlanet

KWARK

3/2006

(Kapitoly z rozsiahlejšej štúdie)

Spúšťacím motívom príbehu je obchod s nehnuteľnosťami: realitný agent Harker má Draculovi zadovážiť domy v Anglicku.

V príbehoch o netvoroch je architektúra viac ako prostredie, sama funguje ako netvor. Gróf je súčasťou a funkciou svojho životného prostredia, zámku, truhiel a pralesov, jeho výzor a správanie symbolizujú jeho architektúru. Netvory majú s architektúrou a stavbami spoločnú odolnosť voči prírodným živlom a času, povznesenie či tieseň, ktorú vyvolávajú niektoré budovy, obavy z deštrukcie materiálnych a kultúrnych hodnôt, tendenciu dosiahnuť hranice krásy, premenlivosť, i schopnosť kombinovať staré, zdanlivo mŕtve štýly v iných podmienkach do živých, funkčných.

Netvory sú oživené architektonické formy – ale akej architektúry? Číre zlo Hydeia je doma vo veľkomeste. Moreauove netvory sú smutnou karikatúrou človeka v divočine. Dracula je tieňom života v temnote hrobov medzi úlomkami kostí. Dávne časy vrhajú do súčasnosti „mnoho tieňov“ upírovoho zámku aj života. Dracula reprezentuje netvora minulosti, strašidelného dvojníka človeka, jeho príbuznými v tomto zmysle sú Kamený komtúr či Medený jazdec.

Prvý opis prirovnáva vysokú nehybnú postavu starého grófa ku kamennej soche, súčasťou budovy: „Neurobil nijaký pohyb, aby mi vykročil v ústrety, len stál ako socha, skamenená v privítacom geste.“ Keď Harker vstúpil dovnútra, socha ožila, ale stále sa správajú ako socha: „V okamihu, keď som prekročil prah, impulzívne vykročil vpred... uchopil moju dlaň s takou silou, až mnou myklo“. Ruka „bola ľadová, skôr ako ruka mŕtveho, než ako ruka živého človeka“. Dracula je materiálne príbuzný starým studeným múrom hradu. Od samého začiatku vyzera ako ornament stavby, studené bledé ruky majú silu stuhnutých končatín mŕtvoly alebo chrliča katedrály, nadľudská moc nemŕtvej bytosti je neľudskou silou kamennej sochy.

Stoker opisal Dracula terminológiou staviteľa: „Jeho tvár mala ostrý – veľmi ostrý – zakrivený profil s vysokým mostom úzkeho nosa a zvláštnymi oblúkmi nozdier, s hrdo klenutým čelom.“ Strašidelný opis grófa korešponduje s opisom zámku. Ak nahradíme slová „nos“ a „nozdry“ výrazmi „strecha“ a „okná“, spolu s „hrdo klenutým čelom“ opisujú dom. „Bohatá záplava chlpkov sa kučeraví“ ako rastlinná ornamentálnu výzdoba.

Dracula sa podobá svojmu hradu: „Starý vysoký muž... od hlavy po päty zahalený v čiernom“ je analógiou starého zámku

Architektúra Draculu

na strmom brale, zahalenom v hmle alebo tme. S obydlím ho spája aj zariadenie: „V ruke držal starobyľý strieborný lampáš, v ktorom horel plameň bez akéhokoľvek cylindra či tienidla a v prievane otvorených dverí vrhal dlhé rozochvené tieňe.“

Život grófa závisí od typu architektúry, od hrubých studených múrov, ktoré ho chránia pred slnečným svetlom; bez ich tieňa by stratil moc a zahynul. Je rád, že dom v Anglicku „je starý a veľký. Sám pochádzam zo starého rodu a keby som mal žiť v novostavbe, zabilo by ma to.“

Smutné víťazstvá Draculu nad časom aj ľuďmi súvisia s mocou starobyľého sídla: „Nevyhľadávam zábavu ani veselie, ani žiarivú zmyselnosť slnečného jasu či trblietavých vôd, z ktorých sa tešia mladí a veselí. Už nie som najmladší a moje srdce, unavené dlhými rokmi trúchlenia za mŕtvymi, si odvyklo od radovánok. Navyše, múry môjho hradu sú rozváľané, tieňov je mnoho a vietor mrazivo vanie cez rozoborené cimburie a okenné krídla. Milujem šero a prítmie, a keď môžem, som rád osamote so svojimi myšlienkami.“

Magická sila budovy pomáha Draculovi premôcť obeť. Harkera desí zámok viac ako gróf: „Tento hrad je skutočným žalárom a ja som väzeň!... Cítim, ako mnou lomcuje strach z tohto desivého miesta... strašne sa bojím a niet pre mňa úniku... nie je šialené pomyslieť, že zo všetkých hnusných vecí, ktoré sa skrývajú na tomto odpornom mieste, sa mi najmenej brídí gróf?“

Zámok je záhadný, mocný, zradný a zlomyselný ako upír: „Hrad bol postavený na okraji hlbokkej priepasti. Kameň, vyhodенý z okna, by padal tisíc stôp.“ „Úchvatná panoráma“ je pohľadom nadprirodzenej, takmer nesmrteľnej bytosti z perspektívy času na úbohých smrteľníkov, mrviacich sa na úpäti grófovho sídla.

Harkerov „hrozný strach z tohto prekliateho miesta je opodstatnený“. Poslaním nedobytného hradu na okraji mohutného brala je izolácia od vonkajšieho prostredia: „Keď som pochopil, že som zajatec, posadla ma zúrivosť. Behal som hore-dolu po schodoch, skúšal som všetky dvere a vyzeral z každého okna, ktoré som našiel... dvere, samé dvere, a všetky zavreté a zamknuté. Nebol tam nijaký východ okrem okien v hradných stenách.“ Draculov zámok je umiestnený na hranici reality s fantáziou geograficky, historicky aj architektonicky, upírov imaginárny príbytok je miestom nadprirodzených síl, večného života a absolútnej moci.

„Čo je to za človeka alebo bytosť, ktorá na seba vzala ľudskú podobu?“ Draculove nadprirodzené vlastnosti zodpovedajú pevnosti, odolnosti a trvanlivosti, fyzickým i psychickým účinkom architektúry. Dracula ako živý hrad odoláva času a prírodným živlom, je chladný ako kameň, často nehybný ako socha, je tieňom svojho zámku a pôsobí rovnako tiesnivým dojmom.

Netvory nemožno oddeliť od ich architektúry, a keď sa mení, menia sa s ňou. Súlad netvora s architektúrou znásobuje jeho moc nad obeťami aj nad publikom.

Konflikt rozprávanej kultúry s písomnou

Telegraf, fonograf, písací stroj, stenografia, transfúzia krvi a empirická psychológia (hypnóza)

sú pre román rovnako dôležité ako upír. Veda a technika sú dramatické témy: „fonograf je výnimočný prístroj, ale kruto pravdivý.“ Jeho funkcia v románe odrzkadľuje prienik prístrojov z mužského sveta techniky, obchodu a „vysokej“ kultúry k ženám, do domácnosti a do „nízkej“ populárnej kultúry. Vlastníkmi fonografov v *Draculovi* sú Dr. Seward a Lucy, muž aj žena. Lekár používa prístroj na vedecké a dennikové záznamy a „nesmierne mu chýba“, keď ho nemá, o fonografe Lucy sa dozvedáme len z poznámky: „Posielam to Lucy fonografom.“

Technika súvisí s násilím a sexom. Dracula spálil fonografické valce a vyhrážal sa Mine, keď ju znásilňoval: „Ticho! Ak vydáte čo len hlások, vymlátim mu (Jonathanovi) pred vašimi očami z hlavy mozog“. Vysmial sa: „Vy a tí ostatní úbožiaci ste si chceli merať so mnou sily?... odtieraz budete prichádzať na moje zavolanie. Keď vám moja myseľ povie 'Pod!', prekročíte moria aj súše.“

Mina spojila telepatické sily s technikou, jej telo a myseľ neovláda upír, ale komunikácia: „Musíte presne zapísať takmer každé vyslovené slovo...poznám obsah všetkých dokumentov a denníkov, prepísala som ich na stroji.“ Všetci majú kópie „objemného spisu“ a Van Helsing vyčítal z Harkerovho denníka, čo gróf urobil Lucy.

Minin „mužský mozog“ odolal fyzickým zmenám: „Musíte mi prisľúbiť..., že ak nastane čas, zabijete ma“. Je „nesmierne prezieravá... jej zrak prenikol tam, kde sme my pre svoju slepotu nič nevideli“. Dracula ju zhyponotizoval prvý a „mohol donútiť jej myseľ, aby mu prezradila všetko, čo vie“. Prikázala manželovi: „Sľúb, že mi odtieraz nebudeš rozprávať o plánoch výpravy proti grófovi“. Objavila spôsob, ako prečítať telepatické vlny v jej mozgu a uložila Van Helsingovi, aby ju zhyponotizoval. Netvora porazili s pomocou ženy.

Dracula patrí k netvorom, porazeným pomocou reči. Van Helsing zvíťazil vďaka znalosti dvoch komunikačných kultúr, staršej (orálne tradované legendy, povesti, rituály a povery) a novej (písmo, odborná literatúra, knižná kultúra). Novinové „výstrižky z 'Dailygraph' a 'Pall Mall Gazette' pomohli pochopiť hrozné udalosti“, zápisky, telegramy, súkromné aj obchodné listy a lodné záznamy odhalili upírove ciele a zozbierali poznatky, ktoré viedli k jeho zničeniu. Západná civilizácia obnovila kontrolu nad neprirodzeným netvorom pomocou komunikačnej techniky, ktorá tiež nie je „prirodzená“.

Draculova moc pochádza z kultúry, v ktorej je písmo drahšie než reč. Smrteľníkov ovláda hlasom, chce dokonale ovládnuť londýnsky prízvuk, asimilovať sa do domorodej kultúry, aby ju ovládol: „Tu som šľachtic, bojar, prostý ľud ma pozná a som tu pánom. No cudzinec v cudzej krajine nie je nikým... Nechcem, aby hovorili: 'Pozrite, cudzinec!' Už dlho som pánom a chcem ním ostať.“

Dracula baží po moci, ale pochádza z kultúry, ktorá podceňuje moc reči aj písma. Jeho moc sa prejavuje viac hlasom ako rečou. Zriedka je grobiansky, nepoužíva magické zaklínadlá a

zavše sa perlivo smeje, ale všetci sa boja hlasu, čo prekračuje hranice ľudskej logiky.

Takmer na každej strane románu nájdeme čudné a strašidelné zvuky. Postavy nedokážu presne identifikovať ich význam, hoci sú im povedomé. Harker je v Transylvánii cudzincom bez znalosti jazyka, ale chápe tón reči, erdzanie poplašných koní a zúrivé zavýjanie vlkov. Lucy očaril erotický Draculov hlas aj americký slang Morrisa, kapitán Cárovnej Kataríny „sa prekonával vo využívaní cudzojazyčných nadávok“, Van Helsing „vydával hlasné, suché zvuky“. Slová, ktoré zapisuje Mina, znejú mechanickým klepotom písacieho stroja. Draculov nezrozumiteľný „panovačný povel“ volal vlkov „chladným kovovým šepotom“ a umlčal zvieratá aj Harkera.

Draculov kovový hlas vábi aj odpudzuje ako hlas robota: zdá sa ľudský, ale nie je. Hypnoticky ovláda ľudí (najmä ženy), služobníkov aj zvieratá telepatiou, ktorá prenáša správy a príkazy na veľkú vzdialenosť ako telegraf alebo telefón. Chladný hlas bezcitnej obludy je hlasom stroja, ktorý neslúži ľudským tvorcom, ale vyciaca z nich život.

Fonograf je technickým dvojníkom Draculovho magického hlasu, zbraňou proti nadprirodzenému ovládaniu zvukov. Gróf sa nemôže oddeliť od vlastného hlasu, ale fonografické informácie existujú nezávisle od hovoriaceho aj od poslucháča. Vyslanie ani vypočutie nezmení fonografickú správu, možno ju však uložiť, reprodukovat a prepisovať.

Organizačne vyspelá spoločnosť funguje na základe dôkladnej dokumentácie. Harker začal príbeh „faktami – holými, suchými faktami, overenými knihami a číslami, o ktorých niet žiadnych pochybností. Nesmiem si ich pliesť so zážitkami, pri ktorých sa budem musieť opierať o vlastné postrehy, či spomienky“. Fonografický denník pomohol Dr. Sewardovi pozorovať Renfielda a lokalizovať Dracula v Londýne. Všetko má byť „po poriadku zapísané“, aj pochybnosti a domnienky.

Zmysel udalostí by bol nepochopiteľný bez dokumentačnej mánie: v existenciu upíra sa uverí, len keď je zapísaná. Autentická skúsenosť neexistuje, ak nie je detailne zaznamenaná a usporiadaná. Uveriť v Dracula znamená odmietnuť logiku modernej civilizácie, ale dokumentácia dokazuje výpovede postáv: súlad písomného záznamu s kultúrnym systémom potvrdzuje hodnovernosť subjektívnych zážitkov.

Dracula spálil fonografické valce aj písomnosti zbytočne, lebo nepochopil reprodukčnú schopnosť modernej techniky: Seward má v trezore kópiu. Gróf nezničil stenotypický denník, lebo „bol pre neho neriešiteľnou záhadou“. Tesnopisné znaky sú kódom, nečitateľným bez dešifrovania podobne, ako znaky na fonografickom valci. Hardvér je len nosičom informácií, nepoužitelných bez znalosti kódovania a dekódovania.

Starý šľachtic nemá prostriedky, ktoré ho porazili. Nemôže uniknúť na plachetnici: „Cesta z Dardanel potrvá približne dvadsaťštyri hodín.“ Gróf nevie kapitalizovať svoje bohatstvo, „hromada zlatých mincí“ leží v zámku najmenej „tristo rokov“. Jeho odporcovia „správne používajú peniaze“, techniku a informácie.

Minu používajú ako telekomunikačný prostriedok: zhyponotizovaná žena sprostredkuje myšlienky obidvom stranám. Gróf

Vesmírne grotesky a prieskumník virtuálnej reality

Stanisław Lem, veľký poľský filozof 20. storočia, iba omylom pokladaný za spisovateľa, zomrel 28. marca 2006. V jednom rozhovore povedal: „Čo sa mám báť? Skoro všetci moji známimi sú mŕtvi a nepáči sa mi mnoho vecí, čo sa teraz dejú. Milujem sladkosti, ale nesmiem ich jesť. V starobe sa všetko zhoršuje a človek prestáva snívať o budúcnosti.“

Lem sa narodil 12. 9. 1921. Vydal vyše 40 románov, publikoval filozofické, futurologické a literárnokritické štúdie a eseje, napísal divadelné i televízne hry a nespočetné množstvo článkov. Jeho knihy boli preložené do takmer 30 jazykov a predalo sa ich okolo 12 miliónov výtlačkov. Viaceré jeho diela boli sfilmované. O svojej tvorbe čítal „také učené rozpravy, že som im takmer nerozumel.“

Lem sa zahryzol do posvätných kráv našej civilizácie s chuťou divocha na čerstvé mäso. Sarkazmus zamaskoval nálepku populárnej literatúry: „Briliant nerozoznáme v hrbe rozbitého skla a pravda prestáva byť nebezpečná, keď sa skrýva medzi nezmyslami science fiction.“ Lesk jagavého sklíčka môže očariť rovnako hypnoticky ako žiara diamantu, ale diamant je pravý, keď reže sklo predsudkov.

Hlavnou postavou Lemovho diela je ľudstvo: „Pokladám sa za realistického spisovateľa. Problematika ľudského poznania, ktorej som sa venoval, je absolútne reálna.“ Experimentálny metafyzik modeluje „vesmírny zázrak“ vedomia. Zem je však „liaheň najväčších oblúd celej Galaxie a v *Organizácii spojených planét* sa druh *Homo sapiens* nazýva *Nechutník zúrivý*.“

Šťastie nepatrí do Lemovho obrazu sveta: „Nápady, ako urobiť ľudstvo šťastným, pokladám za bláznivé. Všetky poku-

Architektúra Draculu

je bezmocný proti moderne organizovanej skupine: „Na svojej strane máme sily, ktorých moc je upírom odopretá; máme vedecké zdroje; môžeme slobodne konať aj myslieť; a rovnako nám patria hodiny dňa aj noci... naša moc... nemá hraníc, a môžeme ju slobodne využívať... spoločne sme neporaziteľní.“

Skupinu, ktorá porazila netvora, vytvorila komunikačná technika. Dracula si zničením valcov a rukopisov nezabezpečil magickú auru jedinečnosti technicky nereprodukovaného umenia, o ktorej píše Walter Benjamin. Nositeľom modernej komunikácie sú informačné technológie. V 20. storočí sa presunulo ťažisko spoločenského diskurzu. Mienkotvornú moc majú tí, čo kontrolujú technické prostriedky na zaznamenávanie, ukladanie, reprodukciu a šírenie informácií. Aj moc utvárať kultúru.

V románe zápasia dve kultúry: jedna romanticky idealizuje nadprirodzené sily, druhá idealizuje technický pokrok. Netvor podľahol pokroku, ale zapísal do modernej civilizácie svoje hodnoty: nerovnosť pohlaví, sociálnych vrstiev a rás, moci a vedy. *Dracula* kladie otázku, do akej miery je naša kultúra obetou našej civilizácie.

Ondrej Herec

sy mojich hrdinov zlepšit svet sa skončili zle“. Ostáva sklamaný úsmev: „Je to milé pomyslenie, že darebákovi môže byť jedine človek“. Lemovo dielo je plné dôsledkov predpokladu, že nebesá sú prázdne, príroda nič nevie, nič necíti, ani nemá nijaké úmysly.

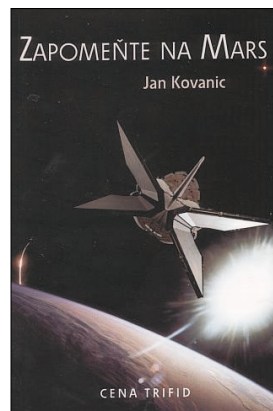
Kacírsky apoštol viery v intelekt a pochybovačný prorok poznania nenašiel iné božstvo ako rozum, ale spoznáva jeho hranice. Encyklopedicky vzdelený autor fascinuje čitateľa, uprednostňuje jeho myšlienku pred dejom. Ľudia sa radšej zabávajú ako rozmýšľajú, ale nikdy celkom neprestanú myslieť. Lem bude mať vždy čitateľov, lebo urobil z myslenia zábavu.

K základom Lemovej svetovej popularity patria *Hviezdne denníky* (1957) o cestách Ijona Tichého, *Návrat z hviezd* (1961), dva razy sfilmovaný román *Solaris* (1961), román o autonómnom vývoji techniky *Nepremožiteľný* (1964), poviedky *Príbehy pilota Pirxa* (1969) aj rozprávky o robotoch *Kyberriada* (1965). Vo futurologickej eseji *Summa technologiae* (1964) sa pokúsil definovať základné smery vývoja ľudstva. Kritikou angloamerickej fantastiky *Fantastika a futurologia* (1970) si vyslúžil neľúbosť jej autorov. K vrcholom jeho tvorby patrí rozprava o hraniciach poznania a komunikácie *Pánov hlas* (1968) a pochmúrna vízia spoločnosti, ktorá sa zrútila do drogovej virtuálnej reality (*Futurologický kongres*, 1971). Umelej inteligencii nie je dôstojným partnerom ani ľudstvo ako celok (*Golem XIV*, 1973). Neskoršie diela ako *Fiasko* (1986) alebo *Mier na Zemi* (1987) si nezískali ohlas predchádzajúcej tvorby.

Stredoeurópsky intelektuál vo svete rozdelenom dvoma veľmocami spojil nádej s výstrahou pred historickou skúsenosťou. Doba, ktorá formovala jeho myslenie, sa však pominula. Odmlčal sa „z pocitu márnosti... Spravil som, čo som mohol, nech to urobí lepšie ten, kto môže!“

Kruté zázraky Lemových kozmických grotesiek sú nadčasové a ich tragikomické peklá majú obdobu iba vo Swiftovej a Voltairovej satíre. Títo traja azda ako jediní v dejinách fantastickej literatúry nepísali pamflety na človeka, ale na celé ľudstvo. Dúfam, že Lem našiel útechu z vlastnej filozofie aspoň vo vedomí, že aj Golema XIV vymyslel človek, totiž Stanisław Lem.

Ondrej Herec

Zapomeňte na Mars

je román Jana Kovanice, se ktorým vyhrál Cenu Triton. Porotci a asi i vydavateľ ocenili (úspešnou) snahu napísať klasickú technickú SF z najbližšej budúcnosti. Pokiaľ vás už omrzela ponuka pesimizmu a amorality, ktorou nyní produkujú naši psavci, je Mars to pravé čtení pro vás.

Časem s vědou – astronomicko-astronautický březen a duben Z událostí, které změnilý náš svět

Sovětská kosmická sonda Veněra (vypuštěná v listopadu 1965) 1. března 1966 jako první pozemské těleso tvrdě přistála na Venuši (z pohledu ze Země dokonce ve středě světelného disku). Bohužel už během přiblížování k planetě se přehřála a přestala vysílat, takže jsme se o husté venušanské atmosféře nedozvěděli nic.

U francouzského Alais 5. března 1806 spadl z nebe drobný, nevzhledný kámen. Když ho dopravili na analýzu k slavnému Berzeliovi, slovný švédský chemik zapochyboval, že je to vůbec meteorit. Byl totiž docela jiný než ty dosavadní – vedle charakteristického niklového železa obsahoval množství uhlíku (ve formě připomínající pozemské uhlí) a síry.

Šlo o historicky první nalezený uhlíkatý chondrit, nejvzácnější, ale taky informačně nejbohatší typ meteoritů.

Psal o ní už Aristoteles, určitě ji vzývali staří šamani, ale teprve 6. března 1716 začíná být považována za úkol pro vědu. Toho dne totiž britský astronom Edmund Halley v Londýně poprvé spatřuje polární záři. Podruhé se mu ji podařilo zahlédnout o deset let později v Paříži, načež o ní roku 1733 vydal knihu, kde tento jev poeticky nazývá Aurora Boréale (Jitřenka severu).

Vůbec poprvé ji zaznamenali v Číně roku 240 před Kristem. Od té doby se k nám vrátila zatím třicetkrát, každé tři čtvrti století. V roce 1682 si ji všiml výše uvedený Edmund Halley. Ten napřed určil její dráhu jako velmi protáhlou elipsu, poté ji ztotožnil s kometami z let 1531 a 1607 a nakonec předpověděl její další návrat na rok 1758. Což se s malou odchylkou stalo. Tento návrat dal kometě jméno – Halleyova.

Zatím naposledy prošla Halleyova kometa přísluním 9. března 1986. Po jedenáctičáté se očekává kolem roku 2061.

Od nepaměti vídali lidé na nebi sedm zřetelných, periodicky se pohybujících „planet“ (slovo planeta je řeckého původu a značí putující hvězdu) – Měsíc, Merkur, Venuše, Slunce, Mars, Jupiter a Saturn. Proto máme týden právě o sedmi dnech (původně každý pro uctívání jednoho z uvedených objektů). Proto platila právě sedmička za číslo magické pro přírodu (a šťastné pro člověka). 13. března 1781 však německo-britský astronom William Herschel při systematické dalekohledné přehlídce oblohy objevuje další planetu. Po desítkách let dostává jméno Uran.

Šestnáctého března 1926 v americkém Auburnu (stát Massachusetts) „startuje“ první raketa poháněná kapalným palivem (petrolejem a kapalným kyslíkem). Je 120 cm dlouhá a 15 cm tlustá. Jakkoli dosáhla výšky pouze dvanácti metrů a rychlosti 97 km/h (při horizontálním doletu 56 m), znamenala po teoretiku Ciolkovském (který nutnost kapalného paliva předpověděl už počátkem 20. století) první význam-

nější pokrok v raketové technice (kapalné palivo lze lépe dávkovat než pevné). „Raketu budoucnosti“ navrhl a zkonstruoval fyzik Robert Hutchins Goddard.

Vlétě 1962 se uskutečnil první „skupinový let“ (sovětský Vostok 4 byl ve vhodné chvíli přivypuštěn k Vostoku 3, bez jakékoli možnosti korekce dráhy). V prosinci 1965 se americká loď Gemini 6A vlastním manévrováním přiblížila ke Gemini 7 až na 1-2 m. 16. března 1966 konečně dochází i k prvnímu spojení ve vesmíru: Gemini 8 dostihuje cílový objekt Agena TV-8 a po devíti manévrech se s ním rychlostí 23 cm/s spojí. Půl hodiny poté však náhlá rotace systému (zaseklá tryska) přinutí astronauty k okamžitému odpojení a nouzovému přistání.

Třetího dubna 1966 se sovětská sonda Luna 10 stává první umělou družicí Měsíce, vlastně dvěma, neboť se z ní odděluje pouzdro s vědeckými přístroji. Obě tělesa obíhala Měsíc ve výšce 350-1017 km, pouzdro pracovalo do vybití chemických baterií. A jelikož kromě naměřených dat muselo na Zemi i čtyřikrát zahrát Internacionálu, utichlo už 30. května.

Sedmadvacátého dubna 1961 startuje americká družice Explorer 11, která jako první nese na palubě speciální detektor záření gama, což znamená počátek astronomie gama. Přes určitou jednoduchost (z dnešního pohledu) detektor zaznamenal spršky fotonů s nečekaně vysokou energií (nad 100 megaelektronvoltů, líp to nerozlišil), což podnítilo nové úvahy o vzniku a procesech ve vesmíru.

Sedmého dubna 1991 z raketoplánu Atlantis startuje do té doby 7. nejtěžší americká vědecká družice COMPTON (A. H. Compton byl fyzik objevivší rozptyl fotonů na elektronech, což se zde využívalo k měření). Družice dokázala samostatně manévrovat (k udržování výšky dráhy) a hlavně nesla čtyři různé detektory záření gama. Jen do konce roku 1991 zaregistrovala a částečně zaměřila např. několik kvasarů a záblesků gama a jednu obří anihilaci. Dosloužila v červnu 2000.

Dvanáctého dubna 1961 startuje z kosmodromu Bajkonur v Kazachstánu loď Vostok 1. Na její palubě se do vesmíru dobývá první člověk – Jurij Gagarin. Po 108 minutách (a jednom oběhu Země) přistává u vesnice Smelovka v Saratovské oblasti SSSR.

Od 1969 se 12. duben slaví jako Světový den letectví a kosmonautiky. Přesně dvacet let poté startuje z Kennedyho kosmického střediska na floridském mysu Canaveral první návratná kosmická loď – raketoplán Columbia s astronauty Johnem Youngem a Robertem Crippenem. Po letu dlouhém více než 54 hodiny (a 36 obletech Země) přistál (přičemž byl při průletu atmosférou vystaven teplotě přes 2000 °C) na

Rozloučení s velkým spisovatelem

4. dubna 2006 se na malém hřbitově sv. Salvátora nad Krakovem uskutečnilo poslední rozloučení se spisovatelem Stanisławem Lemem. Do malé kaple se vešel jen zlomek přítomných, většina z několika set účastníků musela zůstat venku. Mezi přítomnými byli spisovatelé Ewa Lipska, Urszula Koziol, Ryszard Krynicki, Maciej Parowski a Marek Baraniecki, rektor krakovské univerzity Karol Musiał a profesor Jerzy Jarzębski, pořadatel Sebraných spisů St. Lema, za fandom např. Joanna Zielińska. Ze zahraničí přijeli běloruský překladatel Viktor Jaźnievič, z Čech překladatel Pavel Weigel a nakladatel Tomáš Jirkovský (Laser-books). Věnce poslali prezident Polské republiky, ministr kultury, představitelé kraje i města Krakova, Svaz spisovatelů a další organizace a jednotlivci.

Stanisław Lem neměl rád pompéznost. Jeho rodina – manželka Barbara a syn Tomasz – proto odmítla jeho uložení v Aleji zasloužilých, v souladu s vůlí zemřelého si ani nepřála žádné oficiální projevy. Lem nebyl věřící katolík, neproběhl tedy církevní obřad. Na žádost rodiny se v kapli uskutečnily jen krátké modlitby, které vedl dominikán Jan Andrzej Kłoczkowski, který mj. řekl: „Přišli jsme sem, abychom se s ním rozloučili, ale i proto, abychom se za něj přimluvili u Boha. Oznamujeme ti, Pane, že tě možná nepoznával v těch

Edwardsově letecké základně v Kalifornii. Kosmické lety s lidskou posádkou dostávají novou kvalitu.

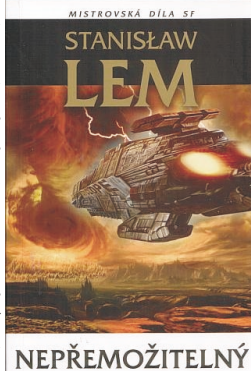
Šestnáctého dubna 1976 sonda Helios, vybavená americkými a západoněmeckými přístroji, prolétá rekordní rychlostí (více než 60 km/s) v rekordní blízkosti Slunce (42 milióny km). Slunci nejbližší planeta Merkur obíhá ve střední vzdálenosti asi 58 miliónů km a průměrná teplota povrchu celé jeho osvětlené poloviny je asi 420 °C, proto ten spěch. Před přehřátím chránily sondu leštěné odrazové plošky pokrývající polovinu jeho přislunečního povrchu (druhou zabraly sluneční baterie).

Devatenáctého dubna 1971 z Bajkonuru startuje vůbec první orbitální obytná stanice na světě – Saljut 1. Je 16 metrů dlouhá, průměr má 4 metry. Pracovaly na ní postupně dvě tříčlenné posádky dopravené tam Sojuzy 10 a 11. Stanovená dráha ve výšce 200-222 kilometrů byla pomocí korekčního raketového motoru periodicky upravována. Poslední zážeh trysek však zamýšleně začínal opačně – 11. října 1979, tedy po 175 dnech existence, zbrzdily stanici tak, aby zanikla nad neobydlenými oblastmi Pacifiku.

A 28. 4. – 6. 5. 2001 pobývá na mezinárodní kosmické stanici ISS první kosmonaut-turista. Jedenašedesátiletý americký boháč Denis Tito za tuto „extrémně dovolenou“ zaplatil dvacet miliónů dolarů. **František Houdek**

všech, kterým sloužil svou láskou k pravdě, svým talentem, tím vším, čím byl jako člověk. Všechno, co je dobré, zůstalo z něho s námi a mezi námi. Vím, že budeš na jeho straně.“ Po zpěvu smíšeného sboru byla urna s popelem zesnulého uložena do hrobu, který byl ihned pokryt spoustou věnců a květin.

Po obřadu se rodina a přátelé Stanisława Lema setkali v redakci Wydawnictwa Literackiego, kde se loni v červnu uskutečnily oslavy u příležitosti dokončení vydání Sebraných spisů za autorovy účasti. **Pavel Weigel**

Stanisław Lem (narozen 12. září 1921 ve Lvově) patřil k nejvýraznějším polským spisovatelům a evropským myslitelům. Napsal na padesát knih, z nich česky vyšlo skoro třicet v úhrnném nákladu milion výtisků. Ve svém díle obsáhl všechny polohy science fiction, od grotesky až po filosofická zamyšlení. Lemovi vděčí mnoho čtenářů i autorů science fiction za to, že jim ukázal všechny možnosti této literatury. Povýšil literaturu na filosofii a vědu, aniž jí ubral na čtivosti. Několik knih bylo zfilmováno (mj. Solaris – režiséři Tarkovskij a Soderbergh).

Osvědčil se jako prognostik, záhy rozpoznal perspektivy kybernetiky, dnešní virtuální realitu popsal ještě před jejím zrozením (povídka Test z roku 1959, Summa technologiae z roku 1964), zabýval se nanotechnologií (Nepřemožitelný), umělou inteligencí (Hvězdné deníky, příběhy pilota Pirxe, Golem XIV), kosmogonickými úvahami, informatikou, klonováním a mnoha dalšími obory. V posledních letech psal hlavně eseje a fejetony do různých časopisů a na nejrůznější témata, od vědeckých až po politické. Text posledního fejetonu nadiktoval 9. února. Následující den byl po těžkém záchvatu převezen do nemocnice, kde 27. března zemřel.

Výzva (pokračování ze strany 8)

Dále – naprostá většina i dost náročných a intelektuálních posluchačů není fanoušky SF&F&H, někteří o nich nevědí nic či skoro nic, zbytek má pouze jistou vcelku mlhavou povědomost. Narážky a variace na nám notoricky známá díla žánru fantastiky nebo dokonce na fenomény jako ST, SG, SW, světy RPG apod. tedy takový posluchač určitě neocení, spíš ho budou nudit či odrazovat a – vzhledem k množství lidí věku staršího a pokročilého mezi posluchači – drsárny v kulhánkovském stylu pak mohou dokonce vyděsit a totálně zhnusit. Můžeme si o tom myslet, co chceme, ale v rozhlase holt vítají, ba přímo očekávají, pouze povídky tak zhruba na způsob toho, co je oceňováno v soutěži „O stříbřitělesklý halmochron“.

Takže, začínající autoři, přestaňte brečet, že nemáte šanci svá díla zveřejňovat, a začněte něco dělat.

A vy, administrátoři soutěží a redaktori sborníků a fanzinů, zkuste nějaké ty slibné koně z vašich stájí do psaní pro rozhlas dokopat.

Darth Zira

P.S.: Případné příspěvky pošlete přímo redaktorovi Nula jedničky na mail marek.kucharik@rozhlas.cz.

DOGMA

Že platí to o tom Pánobuhu a motyce, zjistil před časem můj kamarád, když si – jsa ve všední den v poledne shodou různých náhod doma – pustil jako kulisu ke strávení oběda televizor, ve kterém šla jakási nepřilíhí inteligentní krimi komedie (dokonce možná bez onoho dodatku komedie, ale to si ten dobrý chlapec netroufl sám posoudit). Padouch mafiánského charakteru se v jedné scéně dostal s kýmsi do sporu a jeho protiargumentaci nakonec vyřešil slovy: „Tak podívejte se, buď bude po mém, nebo po vás.“

Zda se jednalo o záblesk inteligence původních tvůrců či o kreaci překladatele, se nepodařilo zjistit, stejně jako název onoho snímku, ale jako dogma čísla se to hodí, ne?

BATTLE ROYAL I + II – na DVD v luxusní, dvoudiskové edici v papírové krabičce, která stojí za to už sama o sobě. Jednička je výsostně stylovou vyvražďovačkou s atmosférou a vším, jak má být, dvojka postrádá část atmosféry a naopak zabředá do filozofování, ale zato je v ní víc střelby a výbuchů.

LOVCI DINOSAURŮ – jako zfilmovaná Bradburyho povídka nic moc, jako film sám o sobě lepší, ale trochu rozplizlé. Líbily se mi chronozměny ve vlnách.

NOC S NABROUŠENOU BŘITVOU – další naturalisticky krvavá záležitost z rodu Wolf Creeku, lépe vyvážená a s lepší pointou. Díky lehce podprůměrně pohledným děvčatům také tak nějak věrohodnější.

PŘEPADENÍ 13. OKRSKU – velmi slušný remake carpenterovské klasiky, na který se podívám určitě víckrát. Být optimistického založení, skoro bych řekl, že se Američané naučili dělat remaky. Jako pesimista mohu prohlásit, že v poslední době dělají lepší remaky než nové filmy.

Filip Gotfríd

V jako Vendeta – na pátý listopad vzpomínám velmi rád...

Alan Moore má s adaptacemi svých mistrovských grafických románů – tedy komiksů – neblahé zkušenosti. V docela živé paměti mám Ligu vyjímečných, která dopadla mírně řečeno legračně, ač původně jako komedie natáčena nebyla. Já osobně jsem přežil sledování jen díky dvěma černoohorským desítkám předem a pětiminutové pauze na malou uprostřed snímku. Proto jsem se ani nedivil zprávičce o jeho negativním výroku na adresu zpracování „V for Vendetta“, ale musím autorovi oponovat – toto nebyla vendeta jeho předloze, ale podle mého vcelku důstojný počín.

Příběh sám je vlastně komorní, prostý až naivní a není ani tak o tajemném mstiteli se stručným jménem „V“ v masce anglického národního teroristy-hrdiny Fowkese, který se pokusil vyhodit střelným prachem budovu Parlamentu a byl za to oběšen, jako spíš o obyčejné dívce Evey Hammondové, kterou V zachránil před spárem, tedy vlastně Prstem, britskou obdobou gestapa, politickou tajnou policií, náležící vládnoucí Straně Nordického ohně, když Evey nedopatřením poruší zákaz vycházení. V (do masky skvěle hlasově vybavený Hugo Weaving) se pak pokouší Evey (stále krásnější Natalie Portman) zbavit hluboko zakořeněného strachu a zároveň připravuje rok dopředu avizovanou teroristickou akci, dokončení toho, co jeho pravzor v 16. století nestihl. Evey navíc pracuje pro jedinou televizní stanicí, státní BTN (British Television Network), která vypadá jako kombinace televizní kazatelny a zpravodajství BBC, ale její někteří zaměstnanci nejsou až tak loajální, jak by se na první pohled mohlo zdát. Styl televizní zábavy a zpravodajství mi pak připomínal film Running man, konečně mohlo by se klidně stát, že by oba příběhy patřily do stejného alternativního světa. Zdrojem komických situací se tak kromě V (jeho teatrální výstupy, ovšem půvabně teatrální) stává ředitel Gordon Dietrich (Stephen Fry, známý například ze seriálu Černá zmiže), který nepřímo zavíná úvodní zápletku s Evey a Prsfáky, zvláště pak jeho show s „dvojníkem“ kancléře – diktátora Sutlera, obstojně zhraného Johnem Hurtem. Velkou roli inspektora Finche, vyšetřujícího aktivity V, dostal Stephen Rea, na je-

hož výkon z filmu Hra na pláč už nikdy nezapomenu a rád jsem se s ním zase na plátně setkal.

Velmi mrazivě na mne působila exkurze do historie vzniku totalitní vlády v Británii, počínající v podstatě současností, jen malinko vylepšenou válkou na území USA. Vzestup samotné vládnoucí Strany je potom přímou paralelou vzestupu Hitlerovy NSDAP v Německu, což je navíc umocněno podobným lpeňím na čistotě rasy, jen jiného germánského kmene, Sasů. Hledání vnitřního nepřítele v podobě menšin jak národnostních tak sexuálních je už pouhé opisování. Nejsilnějším momentem se rozhodně stalo ukončení přerodu Evey z oběti ve svobodnou bytost, i když jsem už od půlky tušil, o co jde, ale i přesto to bylo velmi emotivní.

Závěr filmu mě ovšem poněkud pobavil, což jistě nebyl původní záměr tvůrců. Nemůže mi nikdo věšet na nos, že by se setkání ozbrojených vojáků s maskovanými civilisty obešlo bez incidentů a mrtvých. Potom to sice plynule přešlo do roviny čistě symbolické, neboť mezi maskovanými byli i ti, co tam rozhodně být nemohli, ale tento způsob ukončení filmu použili i tvůrci Equilibria, kde mi to tolik nevadilo, a tak musím být i zde shovívavý. Stručně řečeno – mrazivý prostý příběh, výborná Natalie Portman, skvělý hlas Huga Weavinga a především vynikající výkon Stephena Frie. Tohle beru, ať už se to komiksu podobá, nebo ne.

Roman Paulík

Vidět Maškarádu je povinnost Pratchettovce

Pratchett podruhé, show must go on!

Do Divadla v Dlouhé se už pět let chodí na Soudné sestry. Teď se bude chodit ještě na Maškarádu. Vidět Soudné sestry je pro české fanoušky povinnost, bez jejíhož splnění se nemohou pokládat za opravdové milovníky. Se středěční premiérou přibyla další. Jeden z důvodů je ten, že herci v Dlouhé Zeměplochu čtou, mají ji rádi a hrají ji s radostí a zápal, jaké se vidí jen málokdy. To ocenil i Pratchettův agent Colin Smythe, který byl na představení přítomen. Ani on nešetřil chválou.

Minulý měsíc mělo první pratchettovské představení už stou reprízu. Hraje se pět let a stále je vyprodané, ale přesto nechtěla režisérka Hana Burešová o dalším Pratchettovi ani slyšet. Nakonec to byli herci a diváci, kdo si o dalšího Pratchetta řekli. Miroslav Táborský má z nové role vyloženě radost, hned po představení se chlubil, že patřil k těm nejhlasitějším, kteří chtěli znovu na Zeměplochu.

Čarodějky míří do Ankh-Morporku

Soubor vybral Maškarádu, osmnáctou knihu řady, jejíž děj opět táhnou kupředu dvě čarodějky z horského království Lancre — Bábi Zlopočasná (Naďa Vicenová) a Gyta Oggová (Jaroslava Pokorná), které se tentokrát vydávají až do dalekého Ankh-Morporku, největšího města Zeměplochy, aby tu pomohly Anežce Nulíčkové (Helena Dvořáková), která by mohla mít v nebezpečném městě potíže. A vězte, že je bude mít, protože potíže jsou tam, kde se vyskytnou čarodějky.

Celý příběh staví na odkazování k opernímu světu a k Fantómovi opery. Vždyť také děj se převážně v operní budově, kde řádí tajemný fantóm zabíjející lidi, odehrává. Ale nebylo by to Divadlo v Dlouhé, aby se neobjevily nejen narážky na známé i neznámé písně z muzikálů, ale i na další ikony popkultury začínající kapelou Queen s jejich Show must go on a připomenutím nejstrašidelnějšího případu majora Zemana Studna konče (místo sekerou se bimbá kyblíkem. Vtip došel asi desetině divadla, ale stál za to). Pochopitelně zazní Jesus, Kočky, Prodáná nevěsta, něco z Mozarta, něco z Tenkrát na Západě... Nudit se nebudete. Celkem má zvukař tři nebo čtyři CD s melodiemi a zvuky, které během představení pustí.

Jeho Pražané Pratchettovi rozumějí

Maškaráda je důmyslnou koláží míchající ve skvělém poměru nejen hraní, hudbu, tanec a zvláštní efekty zvukové i světelné, ale také to, co bychom mohli nazvat vysoké a nízké. První mix je práce režisérky a souboru, druhý nastavil už autor. A Pratchettovi jeho Pražané rozumějí. Před pěti lety to ukázali, nyní bezzbytku potvrdili. Dlouhá excelovala, režie byla pracovanější snad ještě do větších detailů než u první hry (operní lustr promítaný na strop divadla je skvělý nápad). Zvláštní poklonu zaslouží takřka filmové střihy, které jsou z knihy na divadle zachovány. Děj se tak svižně posouvá, až mi bylo líto herců. Běhali jak pajduláci na Orloji.

Naštěstí to není dokonalé...

Přesto po přestávce následuje pasáž, kde se děj zvolní. Ubude vtipů a začnou se řešit vážné věci, začne hra o temných vášních, které provázejí ten fantastický spektakl jménem opera. A pak se také musí ukázat, kdo je tady čarodějka. Podobnou dějovou dynamiku (s retardérem jako bejk) mají všechny hry podle Zeměplochy. Je to Pratchettův styl, všechny knihy obsahují zlom, kde končí legrace, Pratchett zvažní a musí vysvětlit, proč to udělal.

A důvod má vždy. Zato finále, kde se ztraceně dlouho umírá, už je zase nabušené.

Převod z knižní předlohy je takřka dokonalý, Dlouhá pracovala se scénářem Pratchettova přítele Stephena Briggsa, jen ještě vrátila scény, které Briggs vyškrtl –

tedy hlavně ty, kde je Smř. Výsledkem je tři a půl hodinové představení, které ani přes zmiňovanou volnější pasáž nemůže diváky Mistra díla znalé i neznalé nudit (protože i ona část je stále nadprůměrnou podívanou).

Odmaskujte se!

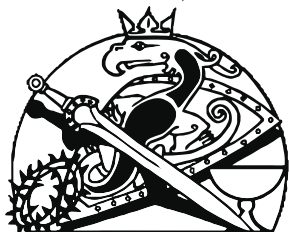
Unmasked!!!!!!! psal Pratchett svým fanouškům do Maškarády při poslední návštěvě. A trefil to přesně. Po představení je co sundávat. Nejen herecké výkony, ale i masky jsou totiž v Maškarádě výborné. Z herců exceluje již zmiňovaný Miroslav Táborský, který si roli novopečeného zlatozubého majitele opery Štandlíka (dříve sýraře) skutečně užívá. Když se ho ptají, jestli v sýrašství nespolehají na štěstí, hybnou sílu opery, zabručí jen: „Ne, my spoléháme spíš na syřidlo“ (doufám, že je to od syra a ne od síry, nejsem potravinař. Ale vtipné to bylo:)).

O nic horší ale nejsou ani ostatní výkony, čarodějky už své charaktery znaly, až na tu nejmladší. Mladá brněnská herečka Helena Dvořáková byla příjemnou novou posilou ansámblu, která zaujala i svým rolí předepsaným zpěvem. Hlas má, troufnu si posoudit, opravdu dobrý a v Dlouhé podepsala stálé angažmá. Když sundala kostým, byla k nepoznání, Anežka je tlustá, ona rozhodně ne. Tričko pod kostýmem je prý vždycky úplně promočené!

Peter Varga, skalní milovník Zeměplochy, si vychutnal nejen roli populárního Smřě, ale i další čtyři role, nelze opomenout Tomáše Turka, který je v roli rozdvojeného Valtra Plíží podobně sugestivní jako v Soudných sestřích, kde hraje šíleného krále. Úchylkové mu zkrátka jdou, i když včera byl nemocný a ještě mu chudákovi praskly kalhoty. I tak to zvládl skvěle. Vlastimil Zavřel ve své další komické roli je příjemným kořením děje, operní pěvec svou polohou přesně zapadá do portfolia jeho postav. Jindra Slimejš mu vážně šel moc hezky, i když hlas na operu rozhodně nemá.:

Parcon – Taurcon 2006 Československé setkání příznivců SF&F

1. - 3. 9. 2006, Neratovice

Přihlášky na Parcon

zatím na <http://parcon.avari.cz/>

Místo conání

Společenský dům Neratovice – hlavní sál Parconu, herní sál, filmový klub, kino, výstavní prostory.

Gymnázium Františka Palackého Neratovice – přednáškové místnosti Taurconu, čajovna, šermíř, venkovní akce, prostory na spaní. Obě místa jsou od sebe vzdálená asi 5 minut chůze.

Ubytování pro účastníky akce

Pro spaní ve spacácích budou k dispozici dvě tělocvičny v gymnáziu a v případě příliš velkého zájmu i učebny. Cena za noc maximálně 40 Kč, ještě bude potvrzena.

Hotelové ubytování se zatím domlouvá.

Ceny vstupného

Cena vstupného platí při platbě do uvedeného data, cena zahrnuje všechny materiály a vstupné do všech prostor akce, nezahrnuje ubytování.

Do 30. června 2006: 300 Kč

1. 7. až 20. 8. 2006: 350 Kč

Na místě: 400 Kč

Vidět Maškarádu (pokračování ze str. 23)

Jan Vondráček jako umělecký šéf opery Sardelli celý svůj výkon zastínil svým monologem ve finále celé hry, v němž vysvětluje povrchnost celého žánru opery a lidí, kteří na ni chodí. V ten okamžik skutečně opanuje celé jeviště a nemilosrdně, na tři pokusy, přivede hru do zdárného konce.

Pro čtenáře Zeměplochy je Dlouhá povinnost

Naděšené bylo celé divadlo, já dvakrát, operu mám rád, vím, jak to tam chodí, takže tohle bylo přímo pro mě. Před režii Hany Burešové smekám klobouk, protože dát kus dohromady s takovými detaily, se může zdát zohla nemožné. Ubohá režisérka prý poslední tři týdny jela nonstop, byla nevyspalá, utahaná a šťastná. Ó, jak já vím, jak se cítila...

Šumář

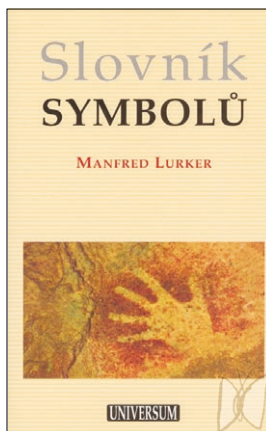
Platby provádějte na účet 1137192001/2400 s použitím variabilního symbolu, který vám po přihlášení (<http://parcon.avari.cz/ucastnik.php>) přijde e-mailem.

Program

ještě není uzavřen, se svou trochou se můžete připojit rovněž na adrese <http://parcon.avari.cz/>

Neberte tuto výzvu na lehkou váhu, pokud nenabídnete něco lepšího, může se stát, že zopakují vylepšenou verzi svého Pokusu o strukturalizaci náboženského memplexu.

Zdeněk Rampas

NON FICTION Slovník symbolů

Neocenitelná příručka zvláště pro autory fantasy. Doví se, co že se to na klacku nosilo před římskými legiemi a jak se ten klacek nazýval, že na podobném, ale jinak nazývaném klacku něco (ale jiného) nosili proti nim se řítící germánské hordy a spoustu dalších věcí, jejichž znalost se souhrnně nazývá vzděláním.

V edici Universum vydal KK.